Ч. 228 (14.81). Львів, субота 16. жовтня 1937 Oplata pocztowa uiszczona ryczałtowo. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Національні літаки бомбардують.

5 національних бомбових літаків скинуло 40 бомб на Картахену. 10 осіб згинуло, 20 ранених.

Радіо Більбао подає, що національні літаки збомбардували вчора Порт Бу. Шість бомб упало на залізничий шлях і ушкодило його в кількох місцях.

Як повідомляють урядово, підчас передучорашнього бомбардування Барсельони 7 осіб згинуло, 50 ранено.

Національне командування подає, що під Хіхоном зістрілено два червоні літаки

БОЇ В АСТУРІЇ.

Як подає національне командування, його війська заняли гори Тоспе та кілька сіл, м. ін. Арріондас. При цій нагоді взяли вони в полон одну червону сотню та захопили чимало воєнного матеріялу, м. ін. один совітський повз.

В АРАГОНІЇ.

На відтинку Сабіненіго національні війська відбили ворожі наступи та заняли кілька стратегічно важних горбків.

ПІД МАДРИДОМ.

Національне командування твердить, що червоні перестали атакувати Куеста ля Реіна (на південь від Аранхуезу). Зате Авас подає, що на тому відтинку червоні відбили завзяті ворожі наступи та заатакували національні становища.

Комітет неінтервенції
збереться завтра.

Засідання комітету неінтервенції скликали на завтра (субота), на годину 10.30; мабуть візьмуть у ньому участь міністри Дельбос та Іден. Базою дискусії буде мабуть британський плян з 15 липня ц. р., що узалежнює признання прав комбатантів для обох еспанських урядів від розвязки питання евакуації добровольців; Німеччина, Італія та Португалія відкинули свого часу цей плян. Представники Англії та Франції запропонують мабуть у першому дні засідання, щоб обмежити час нарад.

Рівночасно будуть відбуватись англьо-французькі розмови на тему дальшої політики на випадок невдачі комітету.

ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ ЗАПОВІДАЄТЬСЯ СПОКІЙНО.

Париська преса стверджує, що париський уряд виявив поєднавчі тенденції; не заноситься на окупацію Мінорки ні на інші збройні кроки французької маринарки на Середземному Морі. Таке становище заняв французький уряд під впливом британського. Свого часу говорили, що Франція ультимативно домагатиметься обмеження часу засідання комітету неінтервенції; виявляється, що це домагання не матиме ультимативного характеру і що французький представник поставить внесок, щоб комітет сам визначив собі час тревання засідання.

Деякі часописи подали вістку, що італійський представник зватакує Францію за те, що вона перепускає військові транспорти через піренейський кордон.

—o—

Китайський протинаступ на півночі.

Райтер подає з Нанкіну: Китайські війська розвинули великий протинаступ у північній частині провінції Шансі; як виходить із достовірних джерел, вони скоро посуваються на північ трьома кольонами, що вийшли з місцевостей Нінков, Янтін і Вутай. Китайські передні сторожі дійшли буцімто до Сессієну, на північ від великого муру.

Китайці твердять, що під Гсінкев (на південь від Юаншіну) японці втратили 3.000 вояків і 22 повзи.

ПІД ШАНГАЄМ.

На шангайському фронті китайці перейшли до наступу на схід від Таотун, Юкон, Чучав і Квантун та дійшли до північного Сечуану. Японці боронилися скорострілами й повзами, але мабуть безуспішно, хоч японське командування твердить, що воно стримало китайський наступ.

КРОВ НА ВУЛИЦЯХ ШАНГАЮ.

Цілий вчорашній день ішла під Шангаєм завзята артилерійська перестрілка. На терені міжнародної концесії вибухло кільканадцять гранатів, убиваючи чимало цивільних осіб; нараховують їх на 150; скількість ранених невідома. Прохожі ховались по брамах і пивницях. У місті шаліють пожежі. Китайські артилеристи наводили гармати так нездарно, що багато стрілен падало на терен міжнародної концесії, замість на японські становища.

Єгипет вводить загальну військову службу.

Єгипетський уряд предложить у найближчому часі парляментові законопроект за загальну обовязкову військову службу.

—o—

Палестина в огні.

Вчора пополудні у цілій Палестині дійшло до терористичних замахів. Коло Вифлеєму араби застрілили двох поліцаїв. Під поїздом, що їхав з Люд до Єрусалиму вибухла петарда і знищила 3 вагони. Трьох пасажирів згинуло, а кільканадцятьох важко ранено. На кілька жидівських кольоній напали араби. Внаслідок стрілянини були обосторонні жертви. У кольонії Бет-Альфе араби підпалили нафтовий руротяг; пожежа тривала до півночі. В Єрусалимі підчас нападу на автобус згинув один араб, кільканадцять жидів ранено.

У Єрусалимі опівночі проголосили гостре поготівля та мобілізацію помічних відділів безпеки. Вулицями міста переходять британські відділи в повному воєнному виряді.

Присуд на шкідників.

У Винниці засудили старшого землеміра [illegible] на розстріл, старшого агронома Зверевича та голову районового комітету зі Смоти Курчевка по 10 літ вязниці і начальника районового земського відділу Мельника на 15 літ. Їм усім закидували шкідництво в рільництві.

—o—

Нема „москвофільського народу"!

Львів, 15. жовтня 1937.

В усіх українських газетах раз-у-раз читаємо такі звістки: „до такої-то (державної чи самоуправної) установи ввійшло стільки-то українців та стільки москвофілів"; або: „на медичний факультет прийняли стільки-то українців і стільки москвофілів". Та сама історія з учительськими етатами, з вихованками бурс, зі статистикою священників нпр. на Лемківщині, — скрізь маємо специфікацію: українці та москвофіли. І помалу такий термінольогічний поділ починає входити в звичаєву привичку. І помалу наші люди починають затрачувати свідомість, що таким поділом роблять не тільки капітальну дурницю з погляду науки та велику політичну помилку, але просто й ображують рідну українську націю.

Бо ставляючи одну поруч другої цифру українців і москвофілів, немов зрівнюємо обидві ці величини. У чужинецького читача мусить бути льогічне враження, що це дві рівнорядні національности! Таким робом ми, що так палко протестуємо проти фабрикування на нашій етнічній території нових народів, що є тільки племенами одної української нації, самі фабрикуємо „москвофільський нарід" з людей, які навіть племінно чи говірково не творять ніякої окремої групи.

Правда, галицьке москвофільство є дивоглядом, незустрічним у ніякому іншому сучасному національному русі. Навіть з провансальцями не можна порівнювати наших москвофілів, бо явище провансальців належить до проблеми асиміляції, а галицьке москвофільство — до проблеми політичної орієнтації, полученої з незавершеним процесом національного освідомлення. Нема у світі таких парадоксів, які є в нас: де маємо приклади культурного снобізму (фанатики екслібрісів), та поруч із цим лячну статистику анальфабетизму. Те саме в ділянці національно-культурній і політичній: маємо ріжних теоретиків і ріжні групи націоналізму, включно з культом націоналістичного екслюзивізму та з піднесенням чуттевого чинника волі до висоти імперативу всіх дій, — та одночасно маємо спори за національну термінольогію і привязування до правопису значіння мало не національної чести!

Однак ці парадоксальні дивогляди, що їх єдиним джерелом є національно-політичне лихоліття, яке бе український нарід від зруйнування Києва Андрієм Боголюбським, від наїзду Джінгісханових синів, від утрати Галицько-Волинської Держави, від заведення панщини і від катастрофи визвольницького здвигу у XX. столітті, — ці парадоксальні дивогляди не виправдують ще помилок, що їх допускаємось у відношенні до нашого москвофільства. Правда, рішуча постава частини нашої преси з „Ділом" на чолі, щоб не зацьковувати москвофілів, щоб не заганяти їх силоміць до національно-ворожих таборів, щоб не провокувати їх до національного відступництва, щоб не робити трагедій з традиційних навичок, консерватизму чи навіть назадництва деяких людей, — та постава злагіднила суперечки і дала благодатні практичні вислідн: москвофільство, як масове суспільне явище, вимирає, мертвецькі анахроністичні залишки часів Дідицького-Дудикевича-Бобрінського розпливаються в живому українському національному морі, з синів і доньок старих москвофілів щораз менший відсоток тримається культурно-політичної віри своїх батьків, словом — процес української національної свідомости йде вшир і вглиб. І якщо на дорозі цього процесу находяться перешкоди, то це перешкоди направду штучні, коньюнктуральні, минаючі, які може і звільняють темпо того природного процесу, але зупинити його та ще й регенерувати анахроністичні настрої в масі — не всилі! Москвофіль-

ство загибає і мусить загинути, бо ковтає його українська національна стихія і розкладає внутрі ідеольогічна забріханість. Бути супроти польської не то держави, але й кожночасної влади навіть не в позиції найльояльнішого громадянина, а чолобитнього ленника, та одночасно базуватись на всеросійській ідеольогії, котра в перекладі на політичну мову є запереченням державної самостійности всіх держав, що входили до російської імперії в 1914. році (голосна недавня заява Денікіна!) з відродженим імперіялістичним гаслом „собіранія русскіх земель" у першу чергу, — таке „роздвоєння особовости" може приносити користи на коротку мету, коли мається до діла з маленькими людьми, вихованими на „ІКЦ", але не може бути тривкою підвалиною ідеольогічного руху.

Тактика всіх тих, що „ставлять" на москвофілів — дуже прозора: вводити баламуцтво у само поняття галицького москвофільства. Таке баламуцтво вносить передовсім невпорядкована офіціяльна національна термінольогія. Українці, русини, старорусини, малороси (заповіджена газетка: „Малорускі Глос Карпацкі" у Самборі!), ба навіть — згідно з термінольогією краківського „Греко-католіка" — „малополяни-греко-католики" — все це викликує в уяві незорієнтованого польського громадянина враження калейдоскопу ріжних національностей, що заселюють цей край та з якими дійсно не можна рахуватись поважно. Але чи воно шкодить українській нації, як етнічному монолітові?! Чи той моноліт не залишається таким самим, без огляду, як хто його зве? Очевидно, справа національної термінольогії заторкує найглибші й найніжніші почування, вона належить до сфери престіжу і тому вимагає політичної боротьби. Але тим паче ми не можемо ослаблювати аргументів, якими орудуємо на політичному форумі, власною необережною поведінкою.

Такою необережністю є відділювати москвофілів в окрему рубрику, незалежно від рубрики української. **Галицькі москвофіли — це члени тої самої української нації і питання москвофільства — це наша внутрішня українська справа!** З галицького москвофільства з часом **мусить** залишитися лише політична **русофільська орієнтація**, себто те, що репрезентує з одного боку теорія Василя Панейка, з другого — теорія Кирила Вальницького. Політ. орієнтація на Росію білу чи червону, але на Росію, в якій українці мають шукати підтримки для своїх політично-еманципаційних змагань, узгіднюючи їх з велико-державницькими інтересами Росії та втискаючи їх у рямці такої чи іншої одної-неподільної Росії! Ця орієнтація утопійна, суперечна з самим поняттям і самою суттю українських еманципаційних тенденцій, для українських інтересів погубна, — але це всетаки один з **українських політичних напрямків**. І хоч нинішнє галицьке москвофільство не хоче признатися, що воно тотожне з таким напрямком, хоч нинішнє москвофільство претендує на ролю виразника **національної** ідеольогії, що протиставиться різко українству, як поняттю окремішньої нації, проте нам нічого звертати увагу на ці диковинні і смішні теревені, які **мусять** перейти до архіву

Тут можемо почути: як ви можете називати москвофілів українцями, коли вони самі так себе не називають? Як ви можете стосувати до них ту мірку, що її відкидаєте, коли її хтось стосує до вас, себто, чому ви не тримаєтесь вірно засади, що кожного треба звати так, як він собі цього бажає і куди сам себе причисляє?! Відповідь: ми радо будемо звати москвофілів іншим — неукраїнським — національним терміном, **якщо вони національно самовизначать себе згідно з істнуючим у науці поділом славян на нації**. Колиж хтось сам не знає, до якої нації він належить — треба його зарахувати туди, куди він належить згідно зі своїм територіяльним та етнічним походженням, згідно з його щоденною мовою.

Наші москвофіли не називають себе українцями — слово українець беруть у „лапки", хоч їх ідеольог п. Каренін признав, що це така сама добра назва народу, як „малоруський нарід, — частина руской нації" Вони й не признають себе росіянами ані москалями — першу назву трактують іноли навіть як політичну денунціяцію, другу як образу. Не зараховують себе ані до білорусинів, ані поляків, ані болгар, ані сербів, ані чехів, ані словаків. „Івани без роду", трагічна поява, про яку казатимуть колись у підручниках національогії, як про яскравий приклад, до чого довести може політичне лихоліття вкупі з політичними грами!

Але нарід залишається народом, без огляду на політичні умовини. Очевидно, у ході тисячеліть були і щезали й великі народи. Однак у такі далекі міркування ми сьогодні не будемо запускатись. Задовольнимось вірою, що український нарід переживе москвофільську дурійку. І заперестаньмо називати москвофілів окремим колективом, немов рівнорядним з українським національним колективом Пишім: „до такої то установи ввійшло стільки то українців (тут подаймо повну загальну суму одноплемінників), **з того стільки то москвофілів"**. Тоді будемо в порядку і з науковою і з політичною правдою, будемо в порядку з простим глуздом і — власною совістю.

Ік.

Греко-катол. українці в Румунії.

(ВЛАСНА КОРЕСПОНДЕНЦІЯ З БУКОВИНИ.)

Чернівці, в жовтні 1937.

Всіх українців у Румунії начислюють кругло один міліон душ. З того на уніятських, себто греко-католицьких українців припадає несповна 100.000.

Українців гр.-кат. віроісповідання з Буковини і румунського Закарпаття приділили на підставі конкордату між румунською державою й апостольським престолом (1929 р.), а саме рішенням папської буллі „Sollemni Conventione", оголошеної папською нунціятурою в Букарешті 16. липня 1930. р., до новоствореної гр.-кат. Мармарошської Дієцезії з резиденцією гр.-кат. єпископа (румуна) в Бая-Маре. Для гр.-кат. українців, приділених до гр-кат. Мармарошської Дієцезії, передбачує та папська булля генерального вікарія того самого обряду і тої самої нації, якого іменує мармарошський гр.-кат. єпископ. Під цю пору є генеральним вікарієм гр.-кат. українців о. Михайло Сімович, вислужений гімн. професор у Чернівцях.

До гр.-кат. Генерального Вікаріяту в Чернівцях належить 17 гр.-кат. парохій на Буковині, 11 парохій у Сигітщині, 10 парохій у Сатмарщині і 3 парохії в Банаті. У всіх тих парохіях говорять по українськи. У Мармарощині греко-католики також говорять по українськи, крім парохії Коштіль, де греко-католики говорять по мадярськи, а в Сиготі і Довгополі над Тисою греко-католики говорять по українськи і по мадярськи на половину.

Саме місто Сигіт, колись українське, нині має ще тільки 20 відс. українського населення; решта — змадяризована. Старші українці знають українську мову і говорять між собою по українськи; молодше покоління вже настільки змадяризоване, що між собою говорить по мадярськи. Це наслідки вікового впливу чужого мадярського панування, чужої адміністрації та передовсім чужої мадярської школи. Очевидно, мадяризацію ширила й сама мукачівська гр.-кат. консисторія, що урядування вела по мадярськи. З приходом д-ра Одовійчука, адвоката з Буковини, до Сиготу почалося й там живіше українське життя.

В Сатмарщині всі 10 гр.-кат. парохій вже зовсім змадяризовані. Коли в Сигітщині богослуження відправляють у старославянській мові, а проповіди й катехизація ведуться по українськи, то в Сатмарщині богослуження відправляються, що правда, також у старославянській мові, але проповіди й катехізацію ведуть уже по мадярськи.

До Банату зайшли українці з Підкарпаття. Хоч українські громади в Банаті звідусіль окружені румунським морем, то всеж таки ті острівці держаться твердо гр.-кат. обряду і своєї української мови.

Теперішній румунський уряд ліберальної партії (анальогічної до польських „ендеків") веде дуже гострий курс проти українців. Особливу увагу звертають при цьому на школу. Міністерство національного виховання, що відповідає польському міністерству освіти й віроісповідань, заборонило вчити української мови й українського письма та наказало вчити й релігії по румунськи. Цей розпорядок міністерства нац. виховання щодо науки гр.-кат. релігії суперечить статті 20, § 1. конкордату, який постановляє, що наука релігії гр.-кат. дітей у всіх публичних і приватних школах Румунії має відбуватися в рідній мові дітей. Проти цього протизаконного рішення міністерства нац. виховання бореться гр.-кат. Генеральний Вікаріят і домагається скасування того рішення. Також мармароський гр.-кат єпископ, хоча румун, обстоює право науки релігії в матірній українській мові, та — покищо — безуспішно. Одначе дотичний міністеріяльний розпорядок у практиці є невикональний, бо ніяк не можна при науці релігії обійтися без української мови з тої простої причини, що діти просто не розуміють інакше і не можна би було дітей навчити релігії. І тому при науці українських дітей гр.-кат. релігії мусять гр.-кат. священники й дальше уживати української мови.

Справа анексії румунською державною владою гр.-кат. церкви в Сучаві та її відгомін у парляменті і в суді відомі зі своєчасних докладних репортажів. Хоча без правного обоснування — всеж таки румунський суд станув на становищі, що „історичний будинок" гр.-кат. церкви в Сучаві повинен бути в руках держави і тому оправдав анексію тієї церкви. Одначе справа ще не скінчена, бо компетентні гр.-кат. українські чинники внесли від цього вироку відклик до Касаційного Трибуналу в Букарешті.

У звязку з цим у деяких українських часописах у Галичині появилася була нотатка, що на бажання румунської влади скасовано гр.-кат. Генеральний Вікаріят. Ці вісти не відповідають дійсному станові. Гр.-кат. Генеральний Вікаріят — це церковна установа, запоручена конкордатом і держава не може його односторонньо скасувати й фактично не скасувала. Зайшла тільки та зміна, що міністерство листується тепер не безпосередньо з гр.-кат. Генеральним Вікаріятом, тільки через гр.-кат. єпископат та перестало виплачувати платні для буковинських гр.-кат. священників на руки гр.-кат. Генерального Вікаріяту і виплачує їх на руки гр.-кат єпископа. Гр.-кат. Генеральний Вікаріят веде кореспонденцію з адміністраційною владою і з гр.-кат. єпископом (румуном) по румунськи, а зі сторонами і з парохіяльними урядами в українській мові.

Дуже дразнять румунських шовіністів шарфи жовто-блакитної барви на церковних хоругвах гр.-кат процесій. Це для них ознака української іреденти і наклепами, цькуваннями й терором стараються вони усунути цей зненавиджений ними „bicolor ucrainian". Цього домагалися й румунські посли, а адміністраційна влада перевела навіть слідство. Одначе слідство не виказало нічого каригідного. Навпаки: слідство доказало, що гр.-кат. українці мають від непамятних літ звичаєве і церковне право уживати жовто-блакитних шарф та емблем, бо це належить до гр.-кат. церковного богослуження для українців. — Гр.-кат. єпископ зажадав на цій підставі сатисфакції від румунської влади, але досі її українці ще не дістали.

Бажаючи ослабити гр.-кат. український елемент у Сигітщині, румунська влада постановила основувати в Сиготі окреме православне єпископство для 29 000 православних душ (переважно напливовий елемент). Кошти будови єпископської катедри і палати та 10 церков і парохіяльних домів мають покрити з буковинського православного фонду. З цієї причини негодує навіть румунська „Glasul Bucovinei", що буковинськими фондами будують у Сигітщині такі коштовні церкви, палати і парох. доми, в часі, коли православні церкви в самій Буковині в оплаканім стані, а священичий персонал не може діждатися залеглих поборів...

Але можна бути певним, що цей спротив буковинських автохтонів не матиме ніякого наслідку. Бо чогож то не роблять під покришкою релігії для політичних цілей?!...

Буковинський уніят.

З польської преси.

Міністерство внутрішніх справ чи міністерсвво поліції?

Під таким заголовком находимо передову статтю у варшавському консервативному „Часі" з гострою критикою теперішньої політики цього міністерства чи пак міністра. Автор статті, який скрився за ініціялами „й. м.", виказує, що міністерство внутрішніх справ не має ніякої програми хочби в таких преважних справах, як нпр. українській і жидівській і виконує лише ролю виділу безпеки. Це досадна, але правдива і дійсно влучна характеристика. Тому з малими пропусками несуттєвих місць подаємо цю статтю в буквальному перекладі:

Ще перед сто роками нинішне міністерство внутрішніх справ — пригадує автор — називалось міністерством поліції в усіх державах, що належать до західно-европейської цивілізації. Ця назва відповідала точно завданням, що їх мали сповнити ці уряди в тому часі. Тоді обсяг діяльности держави був обмежений. Внутрішня політика полягала головно в вдержанні в державі стану безпеки при допомозі поліційних засобів. Цей стан змінився протягом минулого століття. Держава перестала бути — як то кажуть — „нічним сторожем" і почала брати на свої рамена щораз то нові завдання. В усіх ділянках, між ними в ділянці внутрішньої політики. Внаслідок цієї еволюції вдержання безпеки в краю перестало бути завданням внутрішньої політики, але сталось одним з багатьох. Тому змінили назву урядів, обтяжених цими завданнями. На місце міністерства поліції прийшло міністерство внутрішніх справ.

На ріжнородність функцій і завдань польського міністерства внутрішніх справ — пише автор — вказує хочби кількість департаментів, на які ділиться це міністерство. Отже є політичний департамент, якого одним із виділів є виділ безпеки, є теж адміністраційний, самоуправний і вкінці технічно-будівельний департамент. Ресорт міністерства внутрішніх справ належить без сумніву до найважніших. Внутрішня політика обіймає без сумніву дуже ріжноманітні проблеми, що торкаються майже всіх ділянок державного життя. Коли ця політика має відповідний напрям, ведена розумно державна машина працює справно; якщо навпаки виявляє недостачі, цілий апарат починає тріщати унеможливлюючи тимсамим належне ділання інших ресортів.

І тому проблема внутрішньої політики в широкому цього слова значінню є основною проблемою, на яку слід звернути найбільшу увагу саме в нинішних переломових часах. На жаль обсервація діяльности польського (в оригіналі „нашого" — прим. Ред.) міністерства внутрішніх справ насуває невеселі рефлексії. Маємо враження, що це найбільше реакційний ресорт, що його можна собі уявити. Керманичі цього ресорту відступили сто літ назад і від концепції міністерства внутрішніх справ вернулись до концепції міністерства поліції. Зацікавлення керманичів внутрішньої політики обмежуються — так бодай вільно міркувати на основі обсервації їх діяльности протягом останніх кількох років — до справи безпеки. Вони вважають вдержання безпеки у краю не лише найважнішою проблемою, що булоб ще зрозуміле, але проблемою майже єдиною. Тому все інше підпорядковано діяльности виділів безпеки. До того лад і порядок вдержують чисто механічними засобами, в менше або більше успішний спосіб, тими самими засобами, що ними користувалися своєчасно міністерства поліції, себто зовсім поліційними засобами.

Осягнений таким чином стан безпеки є дуже поверховний. Спирається переважно на примусі. Не резвязується проблем, що можуть стати джерелом конфліктів, а проти їх евентуальних проявів, що нарушують правний порядок, протиділається силою. **В такий спосіб політичний департамент міністерства внутрішніх справ став в дійсности виділом безпеки і то в найбільше примітивнім цього слова значінню.**

Внутрішньої політики нема. Надаремне намагались би збагнути, яка є політика внутрішнього ресорту нпр. у жидівській справі. Міністерство внутршініх справ намагається не допустити до протижидівських заворушень при допомозі поліції. Але не має програми, що її здійснення усунулоб причини цих подій. **Таксамо тяжко булоб дошукатись якоїсь програми в українській справі. Відношення до цієї національної меншини підлягає постійним зигзакам. Нема програми, нема ніякої провідної думки. Кожний воєвода веде власну політику. А якщо на цьому становищі доходить до зміни зміняється теж в цьому воєвідстві відношення до українців. Єдиною журбою мін-ва внутрішніх справ вдержати лад і порядок на теренах, що їх замешкує це населення.**

Якби польська внутрішня політика не обмежувалася до чисто поліційних завдань, тоді безсумніву міністерство внутрішніх справ зацікавилось би теж посуненням деяких інших ресортів, що не залишаються без пливу на стан безпеки у краю. Звернуло би напевно увагу на такі організації та установи, що їх підпомагає міністерство хліборобства і на факт, що керманичами рільного страйку в Галичині були вихованки народніх університетів, що їх підпомагає мін. Понятовський. Зацікавилось би теж діяльністю союзу польських учителів не ждучи, аж його змусить до того пресія затривоженої опінії.

Якби істнувала внутрішня політика в повному того слова значінню, всі вище згадані проблеми мусілиб бути предметом живого зацікавлення і щирої журби міністерства внутрішніх справ. Таксамо ми знали би, що уряд задумує зробити з територіяльною самоуправою. Проблем, що їх повинно розвязувати міністерство внутрішніх справ, але не розвязує, є безліч. І тому цей ресорт знайшовся в дуже тяжкому положенні, щодо безпеки навіть з уваги на такі завдання, що їх воно собі ставить. Бож бажаючи вдержати у краю лад і порядок не лише при допомозі примусу, треба ці проблеми взяти на варстат праці і послідовно змагати до їх розвязки, щоб обмежити і влекшити завдання поліції. Тому — кінчить автор — потрібне міністерство внутрішніх справ не лише з назви, але й таке, що сповняло би теж завдання, що відповідають цій назві.

За тісний союз з українською меншиною.

В тижневику „Політика", раніше „Бунт Млодих", з 10. ц. м. у статейці п. н. „І. К. Ц. бороняться" Редакція полемізує з „І. К. Ц." за безосновні закиди під її адресою за її становище в українській справі. Одночасно Редакція підкреслює, що є за тісним союзом поляків з українською меншиною в Польщі не з гуманітарних чи ліберальних спонук. Ні! Цього вимагає державний інтерес Польщі.

Нашим (себто груп, що гуртуються коло тижневика „Політика" — прим. Ред.) начальним засновком є теза, що Польщу не стати ні тепер ні в майбутности, що її можна передбачити, на боротьбу з двома сусідніми великодержавами: Росією і Німеччиною. Але теж не стати нас (читай: поляків — прим. Ред) на ролю невтральної барієри, проти якої з математичною певністю мусить повстати коаліція обох держав.

Отже мусимо, під загрозою неминучої поражки і втрати незалежности, знищити одного з наших сусідів. Вибір є легкий. То-

В. ЛІХТЕНБЕРҐ.

Що може вітер?

Молоді поети живуть не тільки на Олімпі своїх мрій. Нераз мусять вони наближатися до хмар — реальніше, винаймаючи кімнату дуже високо.

Киньмо оком до маленького піддашшя, яке винаяв собі на літо молодий поет Карло Цірер у модному гірському селі. Вже від трьох днів сидів він тут по сусідстві неба, а проте так далеко від нього... Він завдячував цю кімнату чемности одної знайомої, яка жила дуже близько із власницею пансіону і поручила їй під опіку академічного поета, що потребував трохи підгодуватись.

Та щож! Навіть і тут не міг молодець використати свого скромного відпочинку і гарної природи. Треба таки було платити, хоч і скромну суму за пансіон, папіросів він не міг зректися, а всі дрібнички вакаційного життя вимагають виплат у готівці. І так Карло Цірер міг робити тут тільки те, що робив цілий рік: — писав вірші. Він писав вірші не про те, що лежало йому найближче серця — на такі вибаги можуть дозволити собі тільки великі літературні пани. Цірер робив поезію, щоб заспокоїти собі буденні необхідні потреби. Щоб вирівняти рахунок за пансіон він писав новелю, щоб покрити кошти прачки і папірос складав поему. Найгірше не любив він ліричних поезій! Він оспівував жінок, яких не знав, звеличував приваби, яких навіть не уявляв собі і у строфах виспівував такі бажання, що їх заспокоїти моглиб тільки багаті люди.

Так сидів він у віконці на свому піддашші і випрацьовував у поті чола поезію, з якої сподівався дістати гроші на папіроси. А що гонорар за поезії рахують від рядка і що влітку на свіжому повітрі він курив більше як у місті, то з поезії виросла довша поема. Та нараз один записаний листок пірвав вітер і поніс його геть. Карло нахилився у розпуці за листком, щоб його схопити, але що з Олімпу не так легко скочити на землю, то листок скоро щез із його очей. Ситуація була поважна. Карло збіг швидко зі сходів, щоб дігнати свою поезію хочби в саді.

Зараз на першому поверсі його зупинив широкоплечий мужчина, трохи насуплений, у тих поважних роках, які оптимісти звуть чомусь найкращими. Саме той добродій тримав у руці його ліричну поему. Карло втішився, що його поема вирятована.

— Це мої вірші — він сказав скромно. — Будь ласка, дайте мені це!

Але добродій відповів суворо:

— Так? Це ваші вірші? А звідки ви приходите до того, щоб кидати вірші моїй донці на балькон, га?

Карло дивився на нього здивований:

— Я? вашій донці?

— Не перечте! — крикнув готелевий гість. — Ви вже давно ходите за моєю Сузі! А тепер ви стали вже такі нахабні, що починаєте їй дурні вірші висилати.

Карло всміхнувся, а потім почав старшому добродієві пояснювати, як він сидів при вікні і компонував поему, коли вітер нараз здув йому листок зперед носа. Батько Сузі прислухувався цьому оповіданню, вкінці сказав не дуже переконаним голосом:

— Но, ви вигадали собі гарний викрут! Але не думайте, що я такий наївний! Я маю очі відкриті. Добре, що бодай знаю, звідки вітер віє.

Карло дістав назад свою поему і пішов до своєї мансардової кімнатки.

Чверть години пізніше хтось застукав до його дверей. І тепер трапилось те, чого він не сподівався навіть у хвилинах найсвобіднішої уяви — до нього ввійшла молода панночка. Вона була гарна, приємна, виглядала як лірична поема, краща, ніж та, яку склав Карло. Вона сказала премилим голосочком:

— Моє імя Сузі Марґольд.

— Ах! — загикався молодий поет — ви донька того пана, що почав мене ганьбити на сходах?

— Так.

— Але-ж я вже вияснив вашому татові, що він сильно помиляється. Я-ж навіть вас не знаю. Якже-ж я посмів би кидати до вас вірші на балькон?

— Це правда — відповіла дівчина мрійливо — ви мене не знаєте... Але я прохала би вас... нехай таки лишиться так, що цей вірш ви написали для мене?

— Для вас?

Карло знову нічого не розумів.

— Я вас дуже прошу, щоб ви заявили мому татові, що ви мене любите.

Довша павза. Карло сказав по надумі:

— Коли ви мене просите, то я готов навіть зложити кривоприсягу. Хоч поправді тепер уже не знаю, чи те, що скажу буде зовсім неправда...

— Мій пане! Говорім ділово! Я прошу вас зробити мені чемність і ви чемно годитесь на це. Нехай буде так, що наша любов тягнеться віддавна і ви пишете до мене поезії.

— Добре. Але чому я маю писати до вас поезії?

— І це вам поясню. Мій батько вибрав мені нареченого, якого я не люблю і за якого я ніколи не вийду. Щоб якось викрутитися, я мусіла сказати татові, що я кохаю другого бідного і то такого, що його не покину. Чи розумієте?

— То я маю бути тим бідним, якого ви не покинете?

му, що маємо до діла з одного боку з німцями, що є національним монолітом і ставили чоло майже цілому світові кілька років, а з другого боку з Росією, що гнобить і переслідує багетоміліонові народи ріжних національностей, що веться у страшних конвульсіях гігантичного експерименту. Мусимо знищити одного з сусідів і мусимо знищити того, якого можемо знищити, себто Росію. Мусимо її поділити на ряд держав і таким чином запевнити собі гегемонію на Сході. Тоді маємо вигляди на спротив німцям.

Все, що є внутрішньою культурою, господарською програмою, мусить бути функцією так зрозумілої державної рації. Мусимо мати конституцію, що дає максімум сили державі й одночасно єднає найсильніше нарід з владою. Мусимо підтимувати збогачування краю, підтримувати продукцію, щоб у вирішній хвилині не забракло нам засобів ні матеріялів. Мусимо виховати молодше покоління в культі для збройної сили, щоби гідно станули у хвилині, коли розпічнемо вирішну розгривку. В цій програмі нема місця на боротьбу з меншинами. В цій програмі є домагання, що має відограти одну з найважніших роль, **домагання тісного союзу з українською меншиною**. Але навіть якби його не було, якби Польща немов Англія на острові не була загрожена ніяким нападом, ні не загрожувалаб нікому, то й тоді найважнішою вимогою нашої політики було би таке наладнання взаємин у Сх. Галичині, щоб обі національности могли свобідно розвиватися під спільним дахом польської державности.

Віддовження Рідної Школи.

Великий порятунок дають Рідній Школі ті установи і громадяни, що свого часу вплатили внутрішню позичку (по 25 зол.), а тепер самочинно зрікаються претенсій до цієї позички і звертають Рідній Школі її довжні грамоти. І так дотепер звернули: Централсоюз — Львів 350, Повіт. Союз Кооператив — Підгайці 200, Український Кооперативний Банк — Калуш 200, Районова Молочарня — Боднарів 100, кооп. „Самопоміч" — Підпечари 100, Григорій Демчишин — Жихлін 75, кооп. „Злука" — Підпечари 75, кооп. „Луна" — Волсвин ад Сокаль 50, кооп. „Народній Дім" — Перемишляни 50, Володимир Любінець — Перемишляни 25, д-р Франц Свістель — Перемишляни 25, Антонія Сеницева — Ладанці 25, Василь Сениця — Ладанці 25, Тит Бортник — Стрий 25, о. Дмитро Федосюк — Немяч 25, д-р Белей Іван — Войнилів 25, Гаврило Кіндюх — Хотинь 25, Олександра Михайлівська 25, Михайло Коцко — Дрогобич 25, Українська Райфайзенка — Нивиця 25, Павлина Ольшанська — Жовква 25, кооп. „Побіда" — Попеляни 25, кружок „Рідної Школи" — Романове Село 25, д-р Максим Тимків — Стрілиська Нові 25, Микола Хандога — Стрілиська Нові 25, Андрій Скрут — Стрілиська Нові 25, Ірина Комарова — Тшенсувка 25, Павло Біда — Львів 25, Марія Іжицька — Львів 25.

Таким чином зменшився довг Рідної Школи на 1.700 зол. Найповажніший її довг — це саме її зобовязання з титулу внутрішньої позички. Якби Рідна Школа позбулася того довгу, то це додалоб їй відваги в її дальшій праці. Як у кожній рідношкільній справі, так і в цій — доля Рідної Школи в руках громадянства.

—o—

Письменниця Марія Домбровська
в обороні українців.

Варшава, 13. жовтня.

В широких рамах великого мистецького фестівалю відбувалися у Варшаві м. і. дуже цікаві літературні імпрези — авторські вечорі найвизначніших сучасних польських поетів і письменників в П. Академії Літератури. Одним з останніх був вечір п. Марії Домбровської, відомої сучасної письменниці, авторки багатьох ентузіястично принятих повістей. Виголошуючи перед величезним натовпом цікавих слухачів з цілого краю свій репортаж-спостереження з поїздки до Заліщик, Домбровська з акцентом заявила, що нема підстав уважати українців — русинами і ділити їх національну масу на поодинокі тенденційно петрифіковані регіональні групи, лише слід польському інтелігентові завжди й усюди вживати терміну: українець, український, як номенклятурного терміну народу з великою культурою. Своє переконання базує п. Домбровська не тільки на історичних, але передовсім на тих критеріях, які сама спостерегла в терені, перебуваючи у Заліщиках, та його околиці.

Слухачі приняли виклад чільної авторки голосними оплесками, облягаючи її з просьбою дати свій автограф.

— Ні, ви є тільки щасливим припадком, вітер приніс мені вас. А щодо бідного хлопця, то я вигадала собі його. Таксамо як і ви вигадували пишучи свою поему. Завтра той татовий наречений приїде сюди, щоб пробувати свою останню офензиву. І тому булоб добре, якби ви могли вже нині поставити мого тата перед доконаний факт.

У цій хвилині вбіг до кімнати пан Маргольд.

— Отже таки так! — кричав задиханий — то ви гарний джентельмен. Щойно ви запевнювали мене, що ваші вірші писані зовсім не для моєї Сузі, а тепер я вас застаю тут із нею. Сузі, вийди звідси, бо я маю з тим паном поважно поговорити.

Коли Сузі вийшла Маргольд приняв строгу позу.

— Отже ви говорили неправду?

— Так — відповів поет і то з такою самопевністю, що аж сам здивувався.

— Отже ви вже давно знайомі з Сузею? Як довго?

— Пів року.

— І ви знаєте теж, що вона має багатого батька.

— Я знаю тільки, що я люблю її і вона мене і що ми ніколи не розстанемося.

— Так? То ще побачимо! Я забороняю вам від нині ходити з моєю донькою.

— Ви не можете мені нічого забороняти! — відповів різко Карло. — Ви можете щонайвище не дати нам своєї згоди, але я з Сузею будемо любитися і без вашого дозволу!

Маргольд поглянув люто на молодого поета і замовк. Замовк, як звичайно, коли приготовлявся до якоїсь рішучої постанови. Після цього сказав уже спокійніше:

— Слухайте! Я бачу, що ви маєте на оці матеріяльний інтерес..

— Пане Маргольд! — крикнув Карло обурений.

— Залишіть це! — сказав Маргольд, — я є купець і дивлюся на справи практично. З моєю донькою ви не оженитесь. Я даю вам чек на десять тисяч, коли ви зараз вийдете і перестанете з Сузею листуватися.

Карло гордо мовчав. Батько підніс голос:

— Но, пятьнацять тисяч... Мовчите? двацять...

А коли молодець мовчав, він вибухнув:

— Чому-ж ви не скажете кілько хочете? Я для своєї дитини...

Тоді Карло відповів із спокоєм, що полонив купця:

— Можете не трудитися! Нема такої суми у світі, що моглаб рівнятися з вартістю Сузі. І коли я вам не показав дверей, то тільки тому, що ви батько Сузі.

Маргольд упав на крісло похиливши голову. Нараз простягнув до нього руку.

— Ви — чесна людина. Вибачте мені!

— Дякую. Ви не мали нагоди пізнати мене досі.

— Я був би вам запропонував навіть пятьдесять тисяч. Але я відчув з вашого голосу та вичитав з ваших очей чесні наміри. І тому...

Маргольд устав і поклав руку на рамені Карла:

— І тому прошу вас зїсти з нами нині разом вечерю. Я гадаю, що коли пізнаю вас ближче, полюблю...

*

Карло прокинувся. Все це був тільки сон. Він подер гнівно свою тему, яку написав тільки для заробітку і засів за іншу, правдиву, вже під впливом надхнення, назвавши її: „До Сузі".

Перекл. в. г.

Ця смілива заява і спосіб, в який її приняли, вказує, що всеж таки не всі поляки дають себе отуманювати Єреміям „гайдамацької ребелії" з „народової" польської преси.

Гром.

—o—

Маршал Сьмігли-Ридз вибирається до Румунії.

Як подає румунська преса, цього тижня приїде марш. Сьмігли-Ридз до Букарешту на святочне іменування великого воєводи Михайла четарем румунської армії. Румунський король запросив маршала Сьміглого-Ридза ще підчас побуту в Польщі.

—o—

Краєва хроніка.

РЕВІЗІЇ Й АРЕШТУВАННЯ.

В Моршині арештувала поліція **Ярослава Старуха**, співробітника „Нового Села", що перебував там на лікуванні, та перевезла його вчора до львівських Бригідок. Причина арештування невідома.

В Таняві, п. Долина, арештували **Федя Федунева** і відставили до судових арештів у Болехові. Арештованому закидують поширювання нелегальної літератури і знимок. У звязку з тою самою справою арештували також **чотирьох хлопців з Тисова**.

В Гуменці, пов. Самбір, 8-го жовтня ц. р. умундурована поліція перевела кімнатну й особисту ревізію у крамаря кооперативи **Андрія Даша**, який є рівночасно і головою читальні „Просвіти". Зробили також ревізію і в кооперативі. Тогож дня робили ревізію ще в гром. **Михайла Шубока**. В обох шукали за нелегальною бібулою ОУН, але нічого не знайшли.

ВИСЕЛЮЮТЬ ДАЛЬШЕ.

Долинське староство письмом з 15. IX. ц. р. виселило на 10 літ з прикордонної смуги організатора філії „Просвіти" п. **Петеша Ярослава** й студ. **Стефанишина Миколу**.

ЗАБОРОНИ.

Дня 10. жовтня ц. р. мало відбутися в **Журавні** окружне свято в честь Матері Божої в 900-літні роковини віддання князем Ярославом Мудрим українського народу під її Покров. Свято не відбулося, бо староство в Жидачеві на цю імпрезу чисто релігійного характеру дозволу не дало. Ця заборона викликала серед українського громадянства зрозуміле огірчення.

Взагалі від кількох місяців староство в Жидачеві відмовляє майже постійно (з малими виїмками) культурно-освітнім і навіть господарсько-кооперативним установам Журавенщини дозволу на якінебудь імпрези. (Думка.)

В **Ляхівцях** (пов. Станиславів) уже більше як місяць підготовлявся 45-літній ювилей місцевої читальні. Пороблено великі кошти, вложено силу праці. Два тижні перед святом внесено подання до староства. Там обіцяли, що буде полагоджене прихильно. День перед святом повідомлено почтою виділ, що треба доповнити тексти промов, рефератів і т. п. Доручено все, чого вимагали, але референт „не мав часу" читати. Свято мусіли відложити ще на тиждень. В тому тижні ще двічі комітетові були в старостві і двічі обіцяно їм, що дозвіл прийде на руки. В суботу 25. IX. (звечір мало початися свято) на телефонічний запит староство відповіло, що дозволу відмовлено, бо в селі панує червінка. На 3.000 душ у Ляхівцях занотовано в останніх часах 3 випадки червінки та й то десь по кутках, у школі відбувається наука, життя пливе нормальним руслом. („Гром. Голос".)

—o—

По широкому світі.

В Італії засудили 5-ох членів протифашистівської організації по 10 літ вязниці, 5-ох увільнили, решту засудили на вязницю до 4-ох літ.

Японський уряд рішив утворити дорадчий комітет, зложений з 10-ох членів.

Туреччина продовжила торговельний договір зі СССР.

Литва веде переговори зі Совітами у справі виміни політичних вязнів.

ГПУ схопило в Еспанії б. секретаря Троцького Ервіна Вольфа.

Мадярсько-еспанське культурне порозуміння підписали в Будапешті.

Італійський амбасадор запевнив французький уряд, що Італія не думає займати Міноркu.

Економічний огляд.

Світла і тіни літниськового руху в Карпатах.

Рік-річно рояться наші гори Карпати від маси літників, котрі у вакаційний час приїздять сюди подихати свіжим воздухом та відпочати на лоні природи. Наші мешканці деяких гірських сіл стільки й мають доходу, що з літників, тому на літній „сезон" вичікують вони мов [illegible] „ждання на дощ".

І правдою є, що літники дають багатьом нашим селянам заробіток, правдою є, що українські літники є для наших селян ще й моральною остоєю у зустрічі нашого села з мі[illegible] чужим по дусі і національности елементом. Бо крім матеріяльного заробітку від літників наш селянин дуже легко деморалізується при постійних взаєминах з людьми іншої національности, іншого стану, інших переконань. І ця обставина є саме злою сторінкою літниськового руху для нашого села. Не буду говорити про денаціоналізацію наших людей, не буду говорити про косцюлки, які ставляться по наших горах для літників лат. обряду. Приймім, що ці косцюлки не мають на меті латинізації наших людей. Але є одна сторінка того літниськового сезону, яка нашого простолюдина таки порядно деморалізує. Наш селянин бачить вистроєні наші панянки, що „нічого не робіть", лише їдять, купаються і „романсують з панами". І то так перевернуло в голові нашим селянам, що вони теж починають те саме. Наш селянин не знає, що між літниками є хворі, що приїхали туди в гори для рятування здоровля, що є там теж люди праці, що цілий рік в порохах і серед розпалених міських мурів працювали і приїхали тут набрати свіжих сил, щоб знову у задушливих варстатах праці або канцеляріях без сонця і воздуху тягнути своє ярмо. Отже цей вакаційний відпочинок, може трохи і свавільний, не повинен нашого селянина колоти в очі і в ніякому разі не повинен бути прикладом для наших селян, що їм теж можна літом дармувати. Для селянина літо — це важка праця. Він зимою має більше вільного часу, тоді хай спочиває, але літо — це подвійне жниво для селян гірських сіл, бо і в полі жниво і з літниками жниво. Треба їх по[illegible] з господарського боку використати, та не жахатись перед ніякою працею. А то, на жаль, у деяких літниськових місцевостях наші селянки вподягаються панянками, а хлопці паничами і гуляють собі разом з літниками, а працю в полі і городі виконують старі батьки, або, як нема кому робити, то збіжжа з колоса паде, а бараболя хоптою заростає. Селянин вдоволяється тим чиншом, який узяв за хату, а **про дальші можливости заробітку при літниках** він уже не думає.

Наші літниськові місцевости розбудовуються. Будують свої і чужі. Та що тут цікаве, а разом і сумне: чужі підприємці по наших літниськах тримаються, поширюють свої підприємства, а наші **скоро знеохочуються і ліквідують свої підприємства,** продають часто густо в чужі руки. Кажуть, що не рентується їм. А чому чужинцеві рентується, **чому чужинець не пускає з рук свого варстату праці,** хоч він теж тільки сезоновий?

Це правда, що **пансіони по літниськах не дуже то тепер рентовні.** Великою конкуренцією для літниськових пансіонів є деякі **двори і більші фільварки,** котрі, маючи свою ярину, молоко та дріб, приймають літників за оплатою по 2—3 зол. денно. Можливо, що такий фільварок обстане, даючи по такій ціні харч і помешкання, бо рахує собі, що помешкання і так даром стоїть, молоко і дріб на селі дешеві; податку такий дідич від літників не платить, аренди теж ні. Але уявім собі таке: бере хтось в аренду пансіон, платить тисячу або дві тисячі золотих за вакаційний час, викупляє патент на ведення пансіону, а відтак мусить купувати кожду дрібничку, бо апровізація деяких літниськ гірських дуже „шванкує", то купує в дальших містах, через посередників і платить за ярину 100% дорожче, ніж у Львові. І чи можливо є в такому пансіоні дістати утримання за 2—3 зол. денно? Навіть 5 зол. замало, тоді, коли один калафіор коштує 70 сотиків, а гість хоче 5 разів денно їсти. І що діється? Гість не застановляється над тим, чи хто може обстати, чи ні, він їде там де за дешеві гроші може добре і багато їсти, отже приймає оферту двору, чи якогось там фільварку, а пансіони по літниськах або стоять порожні, або стараються конкурувати з дворами і знижують ціни, але тоді дають гостям охлапи, очевидно тим собі лише шкодять та підкопують свої підприємства.

Який же вихід із цього? Як довго двори та фільварки прийматиумть літників на побут з утриманням у дворі, так довго нема мови про рентовність пансіону на літнищі. **Літник піде там, де дешевше.** Тут може зарадити лиху лише компетентна влада, котра повинна змушувати **панів дідичів і економів** викупляти патенти на приймання літників, так, як це діється з нашими людьми по літнищах, де **кожний селянин мусить викупляти патент** на винаєм кімнат для літників, а власники пансіонів (не кажу вже про арендарів, які платять кольосальні арендні чинші) мусять не лише патенти викупляти, але платять ріжні інші драчки, на сусп. обезпечення служби, такси літниськові тощо. Отже хай ці тягарі поносять і ті двори, що приймають літників, а з другого боку, хай компетентні чинники подумають над злагідненням тих ріжних обмежень, які накладається на підприємців по літнищах.

Та не лише той, хто їде до такого літнища робити інтерес, платити мусить ріжні податки і драчки, але навіть звичайний літник, що їде на відпочинок до якоїсь „патентованої" літниськової місцевости, мусить платити таксу, яка виносить від 3—10 або і 20 золотих. Можливо, що там, де є ріжні культурні вигоди та приємности, то така такса оправдана і не жаль її заплатити. Але в деяких місцевостях жаль дати навіть 3 зол., бо за ті гроші гміна нічогісінько не дає. Літник не має навіть найпримітивніших удогіднень. Ось приклад: В Гребенові було коло 3.000 літників, від яких побирано по 3 зол. Отже гміна взяла 9.000 зол. А з тих грошей ані разу не скроплено дороги підчас гарячих днів і літники душились в порохах, що хмарами нависали над оселею підчас проїзду авта або фіри. Мало цього, — навіть ті удогіднення, які були давніше, як лавки при дорозі, зуб часу знищив, а гміна не постаралась про нові. Коли Гребенів був самостійною громадою, то більше дбав про вигоди літників, але тепер, коли прилучено його до збірної громади Славсько, то пан вуйт зі Славська навіть гребенівські лямпи забрав до Славська, а літники в Гребенові ходили у тьмі кромішній аж до половини сезону. Щойно коли почали відгрожуватися, що порушать справу в пресі, то з кінцем липня поставлено в Гребенові лямпи. Поза тим збірна громада нічого для Гребенова не зробила і не робить.

Повищими міркуваннями не вичерпую ще всіх світел і тіней літниськового руху в Карпатах. Порушив я ширше тільки господарські моменти і то тільки деякі. А є ще моменти негосподарські, які треба би мабуть зарахувати виключно до тіней.

Гр. Марусин.

Проект закону про дипльомованих книговодів.

В попередньому „Ек. Огляді" (ч. 222) подали ми історію заходів над новою закону про дипльомованих і заприсяжених книговодів та становище в тій справі українських книговодів. Тепер друкуємо текст самого проекту закону.

Арт. 1. Особи, належно підготовлені до закладання і ведення рахунковости та складання білянсів і вислідних зіставлень згідно з науковими та правними вимогами, одержать на основі цього закону титул дипльомованого книговода (бухальтера).

Арт. 2. Титул і звязане з цим право виконувати чинности дипльомованого книговода може дістати особа, що відповідає таким вимогам: а) має польське громадянство, б) не була судово карана, в) покінчила торговельні студії, попереджені скінченням середньої загально-освітньої школи або покінчила середню торговельну школу, г) має щонайменше 5 років практики. Від особи, що покінчила вищі торговельні студії, вимагається щонайменше 3 роки фахової („заводової") практики, ґ) зложила перед іспитовою комісією, покликаною Торг.-Промисл. Палатою, означений іспит з книговодської практики та зі знання обовязуючого торговельного, податкового та соціяльного законодавства.

Арт. 3). Іспитова комісія складається з: 1) делегата Мініст. Пром. і Торг., 2) одного делегата Мін. Скарбу, 3) двох книговодів - знавців делегованих Палатою.

Арт. 4. На підставі рішень іспитової комісії кандидат дістане від Палати грамоту (дипльом), що управнює вживати титул дипльомованого книговода. Реєстр дипльомів ведуть Палати.

Арт. 5. Право підписувати в характері книговода (бухальтера) білянси та всі документи звязані з книговодством, що виходять назовні підприємства чи установи, прислуговує виключно особам, що мають титул дипльомованих книговодів.

Арт. 6. Дипльомований книговод обовязаний виконувати всі справи що входять в обсяг його чинностей, згідно з фаховою („заводовою") етикою-правом і книговодською наукою.

Арт. 7. Дипльомованому книговодові можна відобрати титул: а) внаслідок судового присуду, що відбирає громадянські права, або б) на основі рішення окружного суду, виданого на внесення Торг.-Пром. Палати в справі відібрання титулу, спрямованого до прокуратора окр. суду, або теж на безпосереднє внесення прокуратора окр. суду. Від рішення окр. суду прислуговує право відклику.

Арт. 8. Особи, що безправно вживають титул дипл. книговода або безправно користають з управнень, означених в арт. 5. цього закона підлягають кар', передбаченій в арт. 26., 27. права про проступки.

Арт. 9. Громадяни чужих держав можуть уживати титулу дипл. книговода, якщо **мають відповідний титул** у власному краю або виконають чинности приписані в арт. 2. т. б, в, г, ґ), одначе тільки на правах взаїмности. Заграничні дипльоми повинні бути верифіковані іспитовою комісією та зголошені до реєстру.

Арт. 10. У перехідньому періоді найближчих 5 років від дня, коли закон стане обовязувати, особи, що стараються одержати титул дипл. книговода, а не мають приписаної в арт. 2. (т. в) освіти, повинні виказуватися: 1) ті, споміж кандидатів, що не мають покінченої середньої загальної або торг. школи — 10 роками фахової практики, в тому щонайменше 5 років на становищі самостійного книговода, 2) ті, що мають середню освіту, але без торговельних студій — 5 роками фахової практики, в тому щонайменше 3 роки на становищі самостійного книговода, 3) вкінці кандидати, що мають вищі студії, але без торговельних студій — 5 роками фахової практики, в тому щонайменше 2 роки на становищі самостійного книговода.

Всі вище названі особи, якщо хочуть одержати титул дипл. книговода, підлягають обовязково іспитові передбаченому в арт. 2. (т. в) закону. В перехідному періоді, особи, що доказуть 10-літню практику, можуть бути на основі рішень комісії звільнені від цілого — згл. частинного іспиту.

Арт. 11. Програму іспиту передбаченого в арт. 2 — устійнить спеціяльна комісія — покликана Міністерством торг. і пром. впродовж 6 місяців від дня оголошення закону; вона складається з таких осіб: а) 1) делегат мін. скарбу, б) 1 делегат мін. торг. і пром., в) 1 делегат Гол. Торговельної Школи в Варшаві, г) 2 делегати союзу Пром.-Торговельних Палат.

Арт. 12. Закон входить у життя з днем 1. січня 1938 р. за винятком арт. 5. і 6.

Арт. 13. Артикули 5. і 6. закону стануть обовязувати по 2 роках від дня його оголошення. Відповідний виконавчий розпорядок означить: 1) регулямін іспитової комісії, 2) спосіб ведення реєстру дипльомів Пром.-Торговельними Палатами.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

II. БРАНЖЕВИЙ КУРС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ.

В часі від 8. до 20. листопада п. р. улаштовує СУК у Львові **при помочі купецької гімназії Р. Ш.** II. Бранжевий курс. Як викладачів на цьому курсі запрошено майже ввесь учительський збір гімназії, 15 фахівців спосеред купців і промисловців і податкового фахівця. Крім **теоретичних відомостей з царини торговлі** (штука продажі, діловодство, книговодство, товарознавство, реклама, правні і скарбові приписи, тощо), учасникам курсу будуть вияснені також найважніші речі, звязані **з ріжними бранжами** (споживча, гастрономічна, готелярська, мануфактурна, галянтерійна, шкіряна, футряна, залізна, фербарська, косметична, паперова, опалова і склянно-порцелянова). Як довідуємось — число учасників обмежено до 50. Виклади відбуватимуться у новому приміщенні куп. гімназії (Куркова 14). Оплата 20 зол. Ближчі відомости подані в найновішому числі (20) „Торг. і Пром." та в окремому проспекті.

Тільки освітою, культурою і вихованням злобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Романтична пригода з гепіендом.

Густо-часто чуємо тепер здівусіль нарікання, що наше століття радія і електрики стало наскрізь нероматичне. Так теж, видно, думав і багатий голяндець, біржевий спекулянт, який рішив виїхати кудись у незнані краї, щоб прожити романтичні пригоди. А що аматор романтичних пригод, якому на прізвище було Вен Барклей був багатого роду і сам теж грубі грошики заробляв, то те, що задумав, міг зовсім легко перевести в діло. На його доручення та за його окремим пляном вибудували люксусовий яхт; Барклей найняв відповідну прислугу, вивінував свою морську плаваючу палату якнайкраще і пустився в дорогу, шукати романтичних пригод. Правда, шлях, що він собі вибрав, був незвичайно романтичний, але надто втертий, щоб на ньому можна пережити якунебудь несподівану пригоду. Отже першим (виявилось згодом, що і останнім) етапом подорожі було Середземне Море.

Яхт романтичного подорожника крутився вже кілька тижнів серед погідної тиші Середземного Моря, але пригоди як не було — так не було. Відтак яхт завернув у напрямі Сицилії. Молодий шукач пригод хотів відвідати остров та оглянути всі його особливости.

Недалеко Палермо почули раптом на кораблі, якісь крики за поміччю. Імовірно хтось топився.

Воно справді так було. Барклей побачив крізь шкла, що серед моря бореться з хвилями якась молода жінка, що побачивши корабель почала кликати помочі. Вона гонила вже останками сил.

Молодий романтик, не надумуючись довго — скочив у море, доплив до молодої жінки і відтак при помочі корабельної прислуги виніс її на чердак. Це була молода спортсменка, яка перечислилась у своїх силах і відвазі, виплила на море і почала тонути. Барклеєві так припала ця очайдушна спортсменка до серця, що він закохався в ній від першого погляду і по трьох днях освідчився.

Весілля відбулося в Ротердамі. Молодий заявив після вінчання, що він із своїх розшуків за романтичними пригодами зовсім вдоволений.

„Ін віно верітас".

В минулому столітті жив у Берліні славний лікар д-р Гайм, відомий зі своєї веселости і простакуватости. Був він найкращим приятелем багатьох сучасних визначних людей, між іншими поета Гофмана і актора Людвика Деврієнта. А що таке богемістичне товариство не вдоволювалося тільки одною водою як напитком, не диво, що й д-р Гайм заглядав зі своїми приятелями до винарні і зовсім не виливав вина за ковнір.

Одного вечора, коли товариство було в незвичайно блискучих гуморах, покликали д-ра Гайма до одної визначної жінки, яка раптом занедужала і втратила память. Лікар поїхав негайно на місце випадку і застав недужу, як вона лежала без сил на постелі. Щоб недужу оглянути, мусів лікар ствердити спершу, який вона має живчик.

Дарма, руки йому так дрижали, що хоч як намагався, не міг найти живчика. Отже рішив хвилинку підождати. Сів недалеко ліжка і почав воркотати під носом:

— Зовсім пян... пян...

В тій самій хвилині недужа зірвалася на постелі і схопивши лікаря за руки, почала благальним голосом лебедіти:

— Пане докторе, благаю вас, не кажіть нікому! Я справді тільки пяна!

Чи справді син архикнязя Рудольфа?

Довкола смерти архикнязя Рудольфа кружляли довгі роки ріжні вістки. Таємничі її обставини і досі якслід нерозяснені. По ньому залишився маєток у габсбурській родині, досі ще нікому не призначений. Недавно у Празі виступив один чоловік з претенсіями до спадщини по архикнязю. Віденська преса подає подробиці про його особу.

Він зветься Роберт Пахман, уроджений у 1883 р. у Відні. Він упевняє, що його батько — архикнязь Рудольф оженився потайки з одною віденською аристократкою, взявши шлюб у касарняній каплиці, вінчав його еп. Маршаль. Пахман довідався щойно в 7-ому році життя, що він син архикнязя. Прізвище мами відкрили йому щойно у 1934 р. Пахмана дали на виховання до свояків фіякра Братфіша, що був довіреним архикнязя Рудольфа. За його виховання ці люди дістали великі гроші 30.000 ґульденів і його адоптували. Нотар д-р Віктор має документи, які потверджують походження Пахмана. У цих документах згадано, що граф Антон Альберті дуже опікувався малим Пахманом з доручення архикнязя. З документів виходить, що мамою Пахмана є княжна Марія Антонія, донька тосканського архикнязя Фердинанда VI. Вона вмерла 13. квітня 1883 р. у Кан, на французькій Рівієрі, місяць по народинах сина. Пахман покликується на акт з примітками премієрміністра графа Таафе в цій справі, що є у збірці документів цісарської родини. Були ще і спомини епископа Маршаля, який стягнув на себе гнів цісаря за те, що дав шлюб Рудольфові та княжні Марії.

Ціла ця подія набирає справді сильних рис імовірности, бо „Ноєс Вінер Журналь" із 13. ц. м. містить окрему статтю з ілюстраціями. На одній світлині бачимо Роберта Пахмана зі сином, який є внуком покійного архикнязя Рудольфа. На другій світлині бачимо самого архикнязя Рудольфа. Порівнюючи обі світлини, бачимо незвичайну подібність між здогадним батьком і сином. На третій ілюстрації бачимо світлину коперти, в якій містяться документи, що торкаються подружжя архикнязя з княжною Марією Антонією. Напис у французькій мові в перекладі означає: „Листування моєї княжни — документи нашого тайного подружжя в 1880 р. — роля Маршаля". Ця остання примітка торкається епископа, який давав княжій парі шлюб.

Якщо виявиться, що всі документи, які буцімто мають крім власноручного письма архикнязя ще власноручну примітку тодішнього австрійського премієра міністрів графа Таафе, то булоб це одна з найбільш романтичних історій минулого століття.

Документи, що торкаються цієї справи, збережені в окремій коробці і Пахман імовірно знає місце, в якому вони заховані.

—o—

Діраві рятункові човни.

У Вера Круз військо і поліція мусіли інтервеніювати, щоб відбити юрбі, яка намагалася виконати лінч на президента корабельного товариства, до якого належав „Вінсент Антоніо". Як повідомляють із Мексику, той корабель затонув з причини перевантаження, при чому втопилося 22 пасажирів. Вина за смерть такого великого числа людей спадає на корабельну залогу, яка виявила каригідну байдужність підчас ратування пасажирів і на недбальство дирекції корабельної лінії. Виявилося, що у човнах є діри, які ті, що ратувалися, мусіли затикати власною гардеробою. На кораблі відбувалися дантейські сцени. Серед пасажирів було чимало жінок, які счинили величезну паніку. Одного з вирятованих пасажирів мусіли негайно відвезти до заведення для божевільних, бо він збожеволів, побачивши, як тонула його мати, жінка і двоє дітей.

СОЮЗ БАГАТИХ НА ДІТИ РОДИЧІВ.

В одному моравському місті заснували направду оригінальний союз, який можна би живцем перенести до Америки. Це союз родичів, що мають найменше троє дітей.

Завданням нового товариства буде вимогти у відповідних чинників полекші для родин, що мають багато дітей. Річ у тому, що такі родичі хотіли би мати полекші в податках та інших ріжнородних платах та драчках. Вони котілиб такими полекшами зблизити своє життя бодай трохи до життя таких подруж, що мають ледви одно, двоє або й зовсім не мають дітей.

—o—

МАРАТОН ПОВОЗОВИХ КОНЕЙ.

Авта, залізниці та літаки скрізь заступають коней, зокрема в західній Европі. Одно з перших місць у моторизації життя займає теж консервативна Англія. Проте замилування до кінного спорту там зовсім не пропадає, навпаки консервативні англійці вживають усіх засобів, щоб добру расу англійських коней вдержати, та щоб зацікавити якнайширші кола англійського громадянства.

Недавно відбулися перші вуличні перегони для кінних поїздів. Перегоновий шлях починався недалеко королівської палати Віндсору. Трасе перегонів рівна менш більше історичній маратонській трасі. Тому теж і ці перегони назвали „кінним Маратоном". Найбільшою сензацією перегонів буде біг чвірок, возів запряжених у чвірку расових коней. Тому, що ці перегони викликали велике зацікавлення серед англійців, організатори хочуть перемінити ці перегони на постійну щорічну імпрезу, яка сталаб згодом традиційним англійським бігом.

—o—

ВЕСЕЛЕ.

ТАЛАНОВИТА ПРІМАБАЛЕРІНА.

До директора віденської опери Шалька зголосилася одного дня не конче вже молода жінка, яка колись була танцюристкою і тепер хотіла би задебютувати як співачка. Директора просила, щоб він оцінив її співочі здібності. Коли на прохання директора вона спершу заспівала щось і відтак затанцювала, тоді він недумавшися хвилинку сказав:

— Знаєте, кохана пані, якщо маю бути щирий, то як танцюристка ви співаєте незле, зате як співачка, танцюєте зовсім добре.

ШТУЧНІ ЗУБИ.

Ляферіє, відомий французький актор мин. стол. дуже часто грав у старшому віці геройські ролі, хоч мав більше чужих зубів, як своїх. Із привички виймав завжди по виставі зуби і ховав до задної кишені штанів.

Одного вечора прийшов він до ресторану, в якому був постійним гостем. Сів він при столику, але відразу схопився як опарений. Коли приятелі запитали, що йому сталося, відповів актор спокійно:

— Я мало що не вкусив себе в ногу!"

Річне свято української кооперації у Львові.

Товариство Українських Кооператорів у Львові влаштовує Збори, присвячені річному святові української кооперації, які відбудуться в неділю 17. жовтня ц. р. в год. 12. вполудне у червоній салі РСУК при вул. Техніцькій 1 з такою програмою: 1. Промова голови Товариства сен. інж. Юліяна Павликовського про значіння кооперативного свята. 2. Промова заступника голови Товариства сен. Остапа Луцького про стан і потреби українського кооперативного руху. 3. Повідомлення голови Товариства сен. інж. Ю. Павликовського про видавничі пляни Товариства і потреби кооперативної пропаганди. При цьому відбудеться показ української кооперативної преси і книжки, що потріває три дні.

Крім того дня 30. жовтня відбудеться Кооперативний равт у салях Народнього Дому при вул. Рутовського 22, на якому голова Товариства сен. інж. Юліян Павликовський виголосить промову на тему: „Кооперація і демократія“, а хор „Сурма“ відспіває низку кооперативних пісень. Після того почнуться танці і товариські забави.

Початок в 9. годині вечора. Вступ за особистими запрошеннями. Ціна білету вступу 2 зол. від особи, для молоді 1 зол. Родинні білети вступу для двох осіб 3 зол., для трьох осіб 4 зол.

—о—

Хроніка Совітської України.

ПОВЕРНУЛИСЬ ДО ЦАРСЬКИХ ГУБЕРНІЙ.

Москва затвердила новий поділ областей на Совітській Україні: замість попередніх сімох віднині їх буде одинацять, а саме: Київська, Житомирська, Чернигівська, Винницька, Камянець-Подільська, Харківська, Полтавська, Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська і Донецька. Це пояснюється офіційно тим, що утворення нових областей поліпшить органам державної влади керму на місцях. Давні царські губернії не дали собі ради з народом, що прямує до свого визволення, не дадуть собі ради і теперішні совітські губернії.

ПЕТРОВСЬКИЙ ПІДТВЕРДЖУЄ ФАКТ ЗРАДИ КОМАНДУВАННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУГИ.

В свому листі до теперішнього команданта харківської військової округи Тимошенка, голова ЦВК СССР і УССР Петровський просто каже: „Гадаю, що ви викорчуєте до кінця тяжке зло зради, яке посіяли ваші попередники, вороги народу, що пролізли на командні висоти в червоній армії“. Отже можна припускати, що не тільки попередній командант харківської округи, командарм II. ранги Дубовий, але і його заступник, комкор Квятек, „посіяли тяжке зло зради“, бо інакше не говорив би Петровський про попередників.

НОВІ ПРИДБАННЯ МУЗЕЮ ШЕВЧЕНКА.

Київський будинок-музей Т. Шевченка, в якому він жив року 1846, придбав нові цікаві експонати. Це картини з життя Шевченка, що їх намалював український маляр Носко: „Шевченко-дитина слухає кобзаря“, „Мені тринадцятий минав“, „Шевченко в Петербурській Академії Мистецтв“ та інші. Велику мистецьку цінність має рисунок будинку Пінчука в Яготині, де жив Шевченко у 50-их роках минулого століття.

ПРОТИРЕЛІГІЙНІ СПРАВИ.

За кілька днів святкуватимуть большевики 20-ліття жовтневої революції з її ріжними гаслами, серед них і з гаслом боротьби проти релігії. І ось совітська українська преса мусить визнати, що релігії далеко ще не переможено: церкви, особливо на селі, далеко ще не всі знищено; переповнюють їх, правда, „відсталі“ колгоспники, але в досить великій кількости; навіть по містах робітники ходять до церков, навіть комсомольці беруть участь у церковних хорах, навіть комуністи хрестять дітей...

І газети закликають до поживлення боротьби: треба піднести роботу протирелігійних гуртків, оживити спілку войовничих безбожників, зробивши її справді войовничою, яка невтомно проповідувалаб атеїзм. А щодо нібито свободи релігійних культів, так урочисто зазначеної в „сталінській“ конституції, то завждиж можна покликатися на вислів Леніна, що релігія повинна бути приватною справою у відношенні до совітської держави, але ніяк не може бути приватною справою у відношенні до комуністичної партії.

Заклик преси по деяких місцях впливає: у селі Ямполі вбито „піонїра“ Гришу Корабльова; хто саме вбив, не відомо, але заарештовано вже „церковника“ Ісикова, а на похороні забитого піонїри і школярі вимагали суворо покарати Ісикова і разом з цим вимагали негайно закрити в Ямполі церкву — „вогнище мракобісся“.

„ВОРОЖА РУКА“ ДІЛАЄ І НА ПОДІЛЛІ.

Окупантський уряд на Совітській Україні розпочав по черзі ліквідувати наслідки шкідництва „банди націоналфашистів“ і на Поділлі. Виявилося між іншим, що місцева влада зліквідувала жидівські колгоспи у Ляховецькому, Теофіпольському та Шепетівському районі. Отже доручено прокураторові УССР (а прокуратором УССР є „товариш“ Железногорський, а його помічником „товариш Епштайн“) негайно розслідувати ці незаконні факти, винних віддати до суду, а зліквідовані колгоспи негайно відновити.

КОНКУРС „УКРАЇНСЬКИХ“ СКРИПАКІВ ТА ВІОЛЬОНЧЕЛІСТІВ.

У Києві закінчився український конкурс скрипаків та віольончелістів. Лавреатів конкурсу вислали до Москви на всесоюзний конкурс, а саме 7 українських скрипаків: Шварца, Будовського, Заславського, Штерна, Гольдштайна, Етмана та Гольдшмідта і 3 українських віольончелістів: Гольдінґера, Заріцького та Третяка.

ДЕ ПОДІЛИСЬ НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ ОВОЧІ ТА ГОРОДИНА?

Цього року на Совітській Україні був великий урожай овочів та городини. Тепер-же виявилося, що овочі й городина загинули. Уряд доручив прокуратурі негайно закінчити слідство з цього приводу та притягнути винних до відповідальности. А овочі та городина так і не повернуться.

ЧЕРГОВИЙ „НАЦІОНАЛІСТ“ СЕРЕД ПИСЬМЕННИКІВ СОВ. УКРАЇНИ І ПРАВОВІРНИЙ ТИЧИНА.

Ще недавно вихвалювали справді талановитого і видатного Юрія Яновського, якого „Дума про британку“ йде премієрою по багатьох театрах Совітської України в дні 20. роковин жовтня, а вже пишуть про нього, що творчість Яновського в українській літературі про громадянську війну має особливе місце: небагато є творів, в яких би так паплюжено червону армію, так вороже висвітлювано клясову боротьбу в добі громадянської війни і так отверто вихвалювано бандитизм і бандитів з явно націоналістичними висловами, як то в творах Яновського...

Наприклад у його романі „Ма“ героїня Ма є символом жінки, але цей „символ жінки“ власноручно душить комісаря ЧК Кригу, доводить до зради другого комісаря Рубана, знущається над полоненими червоноармійцями, вирізуючи на тілах їх зірки тощо.

•

Цього мало, Яновський цинічно висміває червону армію та її командний склад, роля якого нібито полягала тільки в тому, щоб „як картоплю“ простріловати серця червоноармійців. Так, так, бо Яновський твердить, нібито більшість червоноармійців загинула від куль комісаря Рубана, а врятуватись декому довелося тільки тому, що в револьвері Рубана не вистачило куль. Єдине, що міг сказати Яновський про командира червоноармійського полку, це те, що він тричі унікат у своїй ненормальності...

Революцію Яновський уважає за явище несвоєчасне, за незрозумілу колотнечу; він отверто стоїть на позиції націоналістичної романтизації бандитизму...

Правда, все це говориться про давні твори Яновського, але ці твори у перекладі російською мовою видало цього року московське „Гослитиздат“. Хитрий Яновський, він знав, що на Україні широкі маси читачів поставилиб опір цій націоналістичній писанині, то він і вибрався до Москви, де очевидячки менше розуміються на „націоналістиці“. Але поважно кажучи, мабуть кар'єра Яновського захиталася.

Проте хай соромно буде тому, хто подумає що нема тепер справжньої української радянської літератури, поезії.

„В запеклій боротьбі з ворогами українського народу, диверсантами в літературі, зросла і змужніла українська радянська поезія“. І є поет, тісно звязаний з робітничою клясою, оптимістично настроєний громадянин соціялістичного суспільства, з безмежною вірою в комунізм:

Проти мурів, проти молу
В нас бадьорість комсомолу,
Ще й підмога йде:
Збільшовіченої ери
Піонери, піонери —
Партія веде, партія веде...

Це поет ліричний, але разом і грізний:

Всіх панів до 'дної ями,
Буржуїв за буржуями
Будем, будем бить.
Будем, будем бить.

Над могилою Кірова цей поет дав присягу:

За бійця, за сталінця
Всіх побєм їх до кінця...

Це широко популярний поет-академик Павло Тичина! Знахабнілі вороги Сов. України хотіли бачити в ньому співця козацької старовини і Запорозької Січі. Вони жорстоко помилилися. Павло Тичина став поетом-інтернаціоналістом, перекладачем російських та жидівських поетів. Почуття радянської батьківщини — ось те, що робить Тичину найулюбленішим поетом вільного українського народу...

Це все цитати зі статті про Тичину, а написали цю статтю вільні українські критики Смульсон, Тростанецький і Пріцкер.

50-ЛІТТЯ ОДЕСЬКОГО ОПЕРНОГО ТЕАТРУ.

13. жовтня одеському академічному театрові опери та балету минає 50 років. Його збудували 1887 р. архітекти Фельнер і Гельнер і він є одним з найкращих театрів Европи. Цього року минає теж десятиліття з часу українізації одеської опери.

Л.

ВБИЛИ ДВОХ АНГЛІЙСЬКИХ ПОЛІЦАЇВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Британська влада в Єрусалимі видала дуже гострі розпорядки, що обмежують свободу руху мешканців міста після сумерку. Безпосередньою причиною видачі тих розпорядків було вбивство двох британських поліцаїв на дорозі до Вефлеєму.

——o——

ЧИ ЯПОНІЯ ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ 9 ДЕРЖАВ.

На запит закордонних журналістів у справі становища Японії до конференції 9 держав, один із вищих урядовців японського міністерства закордонних справ заявив, що японський уряд не дістав досі формального запрошення на цю конференцію і що Японія займе в цій справі становище щойно тоді, коли дістане запрошення. Невиключене, що Японія прийме таке запрошення, одначе тільки тоді, коли її не вважатимуть за напасника.

——o——

АБІСИНЦІ НЕ СКЛАДАЮТЬ ЗБРОЇ.

АДДІС-АБЕБА, ПАТ. Підчас цьогорічної дощевої пори озброєні абісинські загони виконали низку нападів на менші італійські залоги у віддалених околицях краю. Італійські військові відділи почали карну експедицію й до щенту розбили повстанців. Більшість вождів згинула в сутичках. Головний організатор загонів Гайле Хеббезе попав у неволю і його розстріляли.

Від 1. до 30. вересня ц. р. італійці втратили в Абісинії підчас розвідчої та поліційної акції 102 особи. З того 58 згинуло у боях, (у тому 38 старшин) — 10 померло від ран, 3 пропало без вістки й 31 померло від випадків та недуг. Від 1. січня до 30. вересня ц. р. втратили італійці 2.357 убитих.

——o——

КАНАДА ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ 9-ОХ ДЕРЖАВ.

Канадійський премієр заявив офіційно, що Канада візьме участь у конференції сигнатарів пакту 9-ох держав у справі Китаю.

Значіння конференції.

До конференції 9-ох великодержав привязують чимало ваги: буде це перша конференція, яку склика Ліга Націй і в якій візьмуть участь Злучені Держави. Вона відбудеться у Брюсселі перед кінцем цього місяця.

НОВИНКИ.

— **Посвячення каплиці при жіночому монастирі СС. Студиток у Якторові.** Жіночий монастир Сестер Студиток у Якторові для поширення слави Божої побудував при свому монастирі каплицю. Приступив він до будови з дуже скромними засобами, але завдяки допомозі українського громадянства довів це діло щасливо до кінця. А в неділю 17. жовтня ц. р. в 10 год. рано з благословенням Митрополита Кир Андрея відбудеться торжественне посвячення цієї молитовниці й іконостасу, на яке СС. Студитки запрошують усе довколичне громадянство

— **Служба Божа для академічної молоді.** Подаю до відома академічній молоді, що з початком академічного року інавгураційна Служба Божа буде відслужена в неділю 17. X. в архикатедральному храмі св. Юра. Проповідь виголосить о. д-р Г. Костельник. — За академічне душпастирство: **о. д-р Осип Кладочний, капелян.**

— **Одинока українська авдиція в тижні 17. жовтня.** Від яких трьох тижнів завважили ми, що тижнева програма, яку присилає нам Львівське Радіо, виказує щораз менше українських авдицій. Раніше було їх 3—4 в тижні, потім це число змаліло, а в програмі на тиждень від 14. до 24. ц. м. найшли ми тільки одну-одиноку українську авдицію: відчит відомого нашого літературознавця, д-ра Василя Сімовича про „Століття Дністрової Русалки", що його передаватимуть в понеділок 18. ц. м., год. 18.35—18.50. Крім неї та крім газетки М Ковалевського, яку в середу передає в год. 13.45—13.55 Варшава (не Львів!) нема в цілому тижневому огляді авдицій для українців нічого Невже Львівське Радіо уявляє собі, що одна авдиція на тиждень для українців — досить? Чи це може вплив останніх антиукраїнських резолюцій резервістів і стшельців?

— **Ярмарок „Української Захоронки".** Найближчої неділі будуть мати нагоду громадяни Львова відвідати Ярмарок, якого обслуга складатись буде виключно з дітей. З правдивим признанням треба віднестись до імпрези, яка привчає дітвору до високоцінних і так для нас важних купецьких функцій. Українське громадянство повинно взяти якнайчисленішу участь у цій недільній імпрезі, підкреслюючи тим способом симпатію для нової форми виховування дітей. Зазначимо, що на „Ярмарку" можна купити всячину по ринкових цінах. Увесь дохід з цього піде на потреби „У. Захоронки".

— **Присуд у справі б. старости Вонса.** В четвер, значить останнього дня процесу проти б. ярославського старости Вонса за надужиття і тов., говорив оборонець д-р Фрім, останнє слово забирали підсудні і реплікував спершу прокуратор д-р Цішковіч, опісля оборонець Ґросфельд і Фрім. Опісля предсідник заповів, що присуд у цій справі проголосить суд у понеділок 18. ц. м. в год. 6. веч.

— **Крадуть... — чи дефравдують?** Урядовцям і Уряду Скарбового у Львові — Урбанові Францішкові Усценському і Кардові Гасякові, яких у першій інстанції засудили на кару 3 літ вязниці і Мечиславові Черневичові, якому дали тоді 2 роки з припиненням кари — апеляційний суд потвердив цей присуд. — У Стовбцях ведеться процес проти директора К. К. О. Едмунда Новацького, начальника виділу ККО б. посла Ю. Горжковського і скарбника Казимира Русовича, за надужиття Процес, який викликав величезне зацікавлення, потриває кілька днів. — Перед самбірським судом ведеться розправа проти 57-літнього И. Маркса, б. комісаря скарбової контролі під замітом спроневірення 850 зол.

— **Львівська хроніка.** Вчора пополудні намагалася покінчити самогубством 60-літня Людвика Швиман (Бема 14), яка випила більшу скількість денатурованого спирту. У грізнім стані її відвезли самовбивницю до лічниці. — До камяниці при вул. Зіморовича 10. вломилися злодії, які розбили колодки у 8 переділах. Коли злодії вантажили вже свою добичу хтось їх сполошив і вони втекли нічого не взявши. — До мешкання К. Кухарського мірничого техніка вломився хтось учора вполудне і вкрав із нічного столика 2.000 зол. — При вул. Караїцькій 9. знайшли у брамі двотижневу дитину мужеського полу, яку хтось підкинув.

— **Арештування в Борщівщині.** „Век Нови" повідомляє, що у борщівськім повіті підпалював хтось доми й будинки польських кольоністів. У висліді слідства слідча влада придержала Патрикія Січкова, члена „Просвіти" і голову „Сокола", Пшеничного Степана, Мельника Василя, Дубика Василя і Дулебку Петра, підозрілих у підпалі Підчас слідства арештовані, мовляв, призналися до вини.

— **Замах на заступника голови читальні.** У Соснові (Підгаєччина) зранив хтось з револьверу 30-літнього Петра Семенюка, заступника голови тамошньої читальні. ПАТ висловлює підозріння, що замах має політичне тло, бо Семенюк як людина радикально-лівих переконань, мав непорозуміння з місцевими націоналістами.

— **Перший сніг у Карпатах.** З Надвірни повідомляють, що вчора рано сніг покрив тонкою верствою уперше цього року вершки Карпат Небавом на сонці сніг розтаяв і щез. Гуцули сильно стурбовані цим звістуном зими, бо цього року навістила була гори посуха і тим самим загрожує тепер Гуцульщині недостача паші. Якщо настане швидка зима, то худобу вже тепер мусітимуть годувати пашею, якої так мало. Словом, невесело на Гуцульщині і коли спортовці виглядають якнайшвидшого там снігу, то мешканці Гуцульщини хотілиб її якнайпізніше бачити.

— **Нові костели.** У селі Лука Мала пов. Скалат, яке лежить над совітським кордоном, відбулося недавно посвячення римо-кат. костела. Підчас посвячення промовляли члени комітету будови і скалатський староста. Костел вибудували в розмірно короткім часі завдяки жертвенности довколичних земських власників і духовенства. „Іл. Курієр" подає вістку, що будова першого в середущій Лемківщині римо-католицького костела для поляків у Висовій (коло Горлиць) добігає кінця. До приспішення будови святині причинилася велика жертвенність краю, що дійшла до 6.000 зол.

— **Подружжя в Польщі.** Статистика подає, що у другому чвертьріччі заключено 63.591 подруж у цілій Польщі. В тому саме часі минулого року заключено 64.059 подруж. У часі від квітня до липня ц. р. заключено **на терені львівського воєвідства 5.610 подруж,** у лодзькім воєвідстві 5.022 подруж, у келецькому 4.974, у познанському 4.385, у варшавському 4.209, у люблинському 4.181, **у тернопільському 3.786,** у **волинському 3.671,** у краківському 3.557, у білостоцькому 2.842, **у поліському 2.842, у станиславівському 2.397,** у новгородському 2.386, у м. Варшаві 2.363, у виленськім 2.361, у поморськім 2.153. З того 37.716 подруж припадає на римо-католиків, **7.054 на греко-католиків, 7.046 на православних,** 5.011 на жидів, 2.113 на євангеликів, решта на інші віроісповідання.

— **Краєва хроніка.** 9-літній Евген Шпаківський, син Михайла з Настасова занедужав перед кількома днями Затривожений батько повіз хлопця до Микулинець до лікаря д-ра Фуртака. Заки лікар хлопця оглянув, він помер серед познак затроєння. — В Долині арештували Е. Тучапського під замітом неправного виконування лікарського звання та під замітом обманства. Суд засудив його на 4 міс. вязниці.

— **Арештували Луначарську.** У Москві арештували вдову по першім совітськім народнім комісарі освіти Луначарськім, б. акторку, яка мала в найближчих днях вийти замуж у друге за дослідника підбігунових околиць проф. Шмідта.

— **Пяні гуси.** Недавно на передмістю Риґи побачили прохожі стадо пяних гусей, що заточувалися на всі боки. Видовище було тим прикріше, що гуси не мали піря. Виявилось, що господиня дала гусям їсти рештки осаду фабрикованого дома вина. Ароматичний запах притягнув гусей, що за пів години лежали в курнику немов неживі. Зажурена господиня оскубала їх, щоби зменшити свою страту. Якеж було здивування, коли на другий день побачили на подвірю оскубані гуси, які заточувалися на всі боки. Господиня мусіла зарізати пяні гуси.

— **Кілько є жидів у Франції?** Ілюстрований жидівський тижневик „Самеді" (Субота) подає що число жидів у Франції вагається між 260 до 280 тис. В Парижі мешкає від 170 до 190 тис. жидів, з того 90 до 100 тис. зі середущої Европи, 15 до 20 тис. з полудневої Европи і 15 тис. зі східної Европи. На провінції мешкає від 80 до 90 тис. жидів. В останніх 12-ох роках 35 тис. жидів приняло французьке громадянство.

— **Ліцитація самоходу славного летуна.** В Парижі виставили на ліцитацію самохід відомого летуна Мермоза, який згинув підчас перелету над полудневим Атлянтійським Океаном. Самохід задумує закупити полк. де Ля Рок як памятку по Мермозі, який був приятелем полковника і визначним членом французької суспільної партії.

— **Нова підвишка цін париських щоденників.** У Парижі сподіються в короткому часі нової підвишки цін париських щоденників з 30 і 40 сантімів на 50 сантімів. Підвишку перевели би вже давніше, якби не спротив кількох великих інформативних щоденників Парижа, що хотіли втримати дотеперішні ціни.

— **Велика пожежа у шпиталі.** Минулої неділі вибухла велика пожежа в міському шпиталі у Фрибургу, де лежало 100 недужих і кільканадесять старців, які там мешкають. Пожежа знищила більшу частину будинку і стару каплицю з XVII. віку. Шкода сягає до пів міліона швайцарських франків. Жертв у людях покищо не було, бо недужих удалося винести зі шпиталю. Його підпалив божевільний, який втік зі шпиталю. Того самого дня він підпалив ще другий дім.

— **Відбірник з „Розсівачем звуків". Великий здобуток техніки в нових відбірниках Філіпса.** Основною хибою всіх дотеперішних голосників є те, що високі тони розходяться групово у напрямі прямовіснім до екрану. Однак з хвилиною виходу поза межі засягу проміновань відбір стає слабший, тротить на силі в міру віддалювання особи, що слухає у напрямі свіснім від апарату. Щоб усунути ту хибу застосовано у відбірнику Філіпс Супер 7-38 спеціяльне урядження назване „розсівачем звуків". Це урядження, що складається з філітового стіжка поміщеного в середині мембрани голосника, запевнює ідеальну рівновагу тонів високих та низьких і розпорошує звуки рівномірно у всіх напрямах від апарату. Знавці радія, що мали змогу докладно чути розсівані звуки, твердять, що якість відтворювання в нових суперах Філіпса завдяки цьому урядженню осягнула досі невідомий рівень.

—o—

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „МОЯ ПАННА МАМА".

Це перерібка із відомої французької комедії Вернея, що від кільканацяти років має успіх на париських і чужих сценах. Від першої сцени ніби дивуєтеся, чому молода, гарна, інтеліґентна дівчина хоче відразу вийти заміж за старого, негарного добродія. Чим дальше тим менше дивуєтеся, що вона відмежовується від його ніжностей з офіціяльною та енерґійною резервою і починає перебувати у товаристві молодих звеличників. Комічні ситуації зростають з кожною хвилиною, коли поважний добродій не може зеднати собі серця своєї молодої жіночки, а його дорослий син, лікар, починає вмішуватися в подружні справи батька як оборонець доброї слави свого імени. Тому, що молода свекруха лікаря поводиться у прилюдних льокалях невідповідно, він уживає енерґійних засобів, щоб приневолити її зберігати чистоту домашнього огнища. Як це робиться у французькій комедії, більшість догадується, а проте з якнайбільшою цікавістю стежить за безжурною, дотепною фільмою, в якій головну ролю грає симпатична, талановита артистка Даніеля Даріє в товаристві добрих партнерів.

—o—

Відозви й комунікати.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗЇЗД Р. Ш.

Звичайний Загальний Зїзд Рідної Школи відбудеться 24. і 25. грудня 1937. На наради Зїзду призначено тому два дні, бо на денному порядку має бути зміна статуту Р. Ш.

Місце зїзду і програму проголосимо пізніше згідно з постановами статуту.

Всі рідношкільні організації (Повітові Союзи Кружків Р. Ш. та Кружки Р. Ш.) мають надіслати до Головної Управи Р. Ш. всі визначені звідомлення **негайно**, а найдалі до 25. жовтня 1937, щоб можна було виготовити у свій час річне звідомлення за цілість Товариства.

Головна Управа Рідної Школи.

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД!

Стоїмо саме перед IV. Краєвим Сокільським Здвигом у Львові, що відбудеться в 1938. р. Дотеперішня площа вже рішуче за мала. Її треба конче поширити, щоб на ній змістити 100.000-ну масу глядачів і 20.000 українських сокілок та соколів, що з цілого краю прибудуть до Львова, щоб тут, у столиці краю, здати іспит із своєї сокільської праці. Поширити площу можна тільки через викуплення решти 8.632 кв. м. На цю ціль мусимо ще найти потрібну готівку.

Вже дуже багато наших громадян та установ жертвувало дотепер відповідні квоти і їх імена записані у Золотій Книзі. Одначе є теж ще дуже багато серед нашого громадянства таких, що на повищу ціль не зложили ніодного сотика.

Потребу спортової площі-майдану для молоді мусить оцінити кожний свідомий і розумний українець, бо на ній вишколює молодь силу, дисципліну й гарт. Лиш сильна молодь зуміє станути в обороні свого народу. Тому поможіть своєю пайкою закупити землю під Український Город у Львові!

Листування і гроші слати на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3-го Мая 15. Конто ПКО 503.267 з допискою: На Український Город.

Комітет викупна Українського Городу при С.-Б.

ВІДОЗВА В СПРАВІ ЮВИЛЕЮ З ПРИВОДУ 50-ЛІТТЯ

істнування Державної Гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі (1888—1938).

Згідно з побажаннями бувших учнів-матуристів української ґімназії в Перемишлі, що їх висловили вони ще давніше, головним чином у 1936 р., з нагоди 40-ліття першої матури, і товариських поматуральних зїздів, напр. 8. грудня 1936 (стаття д-ра М. Мельника в „Ділі" ч. 2. з 2. І. 1937) і 29. червня 1937 (стаття в „Ділі" ч. 145. з 4. VII. 1937), Кружок Родичів при перемиській державній ґімназії з українською м. навч. вирішив улаштувати скромне ювилейне свято, а передовсім видати у своєму черговому звідомленні Історію ґімназії за 50-річчя її істнування разом із споминами бувших учнів, професорів та прихильників школи і статтями на теми шкільного життя та навчально-виховної справи в перемиській ґімназії. Усіх, що бажають прислати статті, спомини чи знимки із своїх учнівських часів, прохаємо зробити це якнайшвидше.

Ювилейне звідомлення вийде без огляду на те, чи зорґанізується окремий зїздовий комітет бувших учнів, і без огляду на те, чи і скільки надішлють вони статтей.

Усі матеріяли до історії ґімназії, а також усякі запити, побажання та проекти просимо присилати на адресу Кружка Родичів при державній українській ґімназії — Перемишль, вул. Словацького 21.

Перемишль, у жовтні 1937.

Виділ Кружка Родичів.

—o—

Дописи.

ТУРКА Н. СТР.

Кооперативне свято в Ісаях. В неділю 3. Х. відбулося з нагоди 10-ліття кооперативи „Єдність" в Ісаях величаве кооперативне свято. В год. 10. рано відслужили о. декан С. Козбур з Ясінки Масьової, о. П. Кліщ з Ластівок та о. М. Лісікевич зі Свидника польову Службу Божу, в часі якої виголосив гарну проповідь о. М. Конюшко з Розлуча. Опісля процесійний похід задержався перед домівкою кооперативи й о. С. Козбур посвятив її та побажав кооперативі з ґалерії якнайкращого розвитку. Потім перейшли на цвинтар, де пятьох священиків відправило панахиду за померших членів кооперативи. Учасники свята сформували тут похід чвірками — було їх 280, у чому два „Луги" (з Ісаїв і Турйого), передефілювали перед представниками кооперативних організацій та увійшли на гарно прикрашену площу, де на спеціяльно збудованій сцені відбулася святочна академія. Її настрій піднесла богата й бездоганно виконана програма, якої вислухало близько 4000 осіб при гарній погоді. Академія розпочалася відспіванням кооперативного гимну мішаним хором місцевої читальні „Просвіти", який під управою І. Сокирки відспівав пізніше пісні: „Ой на горі васильчики", „Молодий козаче" і „За Україну". Свято відкрив бадьорою промовою місцевий парох і заслужений кооперативний діяч о. Іван Криса. Реферат про кооперацію виголосив від РСУК посол З. Пеленський. Добрі були декламації членів кооперативи: Івана Гербяка й інших. Історію кооперативи від її оснування переповів ядерно Василь Галишин. Привіти складали: посол Дмитро Великанович від УПР, д-р Мирон Кондрат іменем повітових установ у Турці, посол Гринь Тершаковець від централі Сільського Господаря, м-р Микола Толкан від „Повітового Лугу" в Турці, Олекса Сандович від Нар. Торговлі зі Львова, відтак делеґати з Підбереєць сколівського повіту, з Ластівок дрогобицького повіту і з Явори, Ясінки Масьової, Волосянки Малої й інших сіл турчанського повіту. Незабутнє це свято закінчилося відспіванням національного гимну. Слід зазначити, що на свято прибули масово делеґації з 9 сіл.

Відчинення складниці ОСК Самбір у Турці н. Стр. В суботу 9. Х. відчинив ОСК Самбір свою складницю в Турці. Після Служби Божої в тут. церкві зійшлися представники 23 кооператив турчанського повіту числом 81 осіб у салі „Просвіти", де під проводом д-ра Мирона Кондрата, як голови КОК в Турці н. С., відбулася повітова кооперативна анкета. Перш усього голова КОК зложив звіт з діяльности КОК за час його істнування, себто за 12 літ, вказав, що КОК довів до оснування в Турці Українбанку „Сила" і складу „Н. Т.", улаштив 19 повітових і 7 районових анкет та поклав підвалини під складницю в Турці, яка тепер є організаційним і торговельним осередком для низових кооператив повіту. Його звіт доповнив під касовим оглядом д-р В. Бабій, під статистичним оглядом — С. Бандрівський. На зазив предсідника збори вшанували память бл. п. Михайла Корчинського повстанням з місць та 1-хвилинною мовчанкою. Після відчитання привітної телеграми з РСУК у Львові зреферували директори ОСК зі Самбора пп. Н. Бородайко, Климкович і Калужняцький програму праці в кооперативній ділянці в Турчанщині. В дискусії забирали слово д-р Кондрат, А. Горечко й інші з Турки, о. С. Козбур з Ясінки Масьової, Н. Клим зі Шандровця, П. Василечко зі Сянок, І. Лутчак з Волосянки Малої й інші. З резолюцій замітне є признання для КОК і Н. Т. за дотеперішню працю і призначення 1/4 проц. обороту на вдержання агронома при філії „С. Г." в Турці. Збори мали святочний і діловий характер і станують певно черговим етапом у розвитку кооперації в Турчанщині.

Установчі збори гуртка СУК у Турці. Дня 10. Х. заснувався в Турці гурток Союзу Українських Купців. Зборами проводив С. Волошинець, опісля обраний головою гуртка С. Ліщинський, оба з Турки. Статут положив делеґат СУК М. Кабарівський зі Львова. Привіти зборам зложили д-р М. Кондрат від ПНК в Турці, д-р Д. Марців від Просвіти в Турці та А. Горечко від філії „Українського Гіг. Товариства" в Турці. Промовляв теж відпоручник „Карпатії" О. Кривоваза зі Львова. Вибором ради і контрольної комісії та переведенням дискусії над завданням товариства покінчилися збори. Нова організація з певністю зорганізує як слід 52 приватних українських купців Турчанщини.

Анкета „Свій до свого". В неділю 10. Х. відбулася заходом Контрольного Комітету „Народньої Торговлі" в салі Просвіти в Турці анкета при участи 300 осіб. Відкрив її д-р Кондрат, якого теж приняли на внесення д-ра Бабія вибрали провідником зборів, секретарював інж. С. Ліщинський. Реферат на тему „Пропаґанда гасла „Свій до свого" виголосив відпоручник РСУК зі Львова посол Зиновій Пеленський. У дискусії промовляли О. Сандович від „Н. Т.", о. А. Левицький, Н. Купь, А. Горецько, С. Бобівський і інші з Турки та О. Кабарівський від „СУК" зі Львова. Для переводження в життя гасла „Свій до свого" вибрали присутні 12-особовий пропаґандивний комітет, який чейже виборе у нас належне місце не лиш українським кооперативам і купцям, але також українським ремісникам та іншим вільним професіям.

—o—

На викуп решти паїв Українського Городу.

Зложили в Центробанку в зол.: Районова Молочарня, Рожнятів 25; Медвідь Іван, Бурштин 20; о. Петик Іван, Вишковичі 10; Районова Молочарня, Войнилів 10; Жуковська Іванна, жінка адвоката, Підволочиська 5; Фуглевич Ярослава, Воля Сенькова 5; о. Швед Маркіян, Товарня 5; Форболь — Синишин І., Станиславів 5; Кооп. Спільна Праця, Бортків 5; Івасюк Микола, ем. окр. суддя, Старий Самбір 5; Д-р Баид Василь, Монастириська 5; М-р Макух Кость, Ковель 5; о. Серант Теодор, Воля Велика 5; о. Пасічняк Іван, Ляхівці 5 і кличе на таку саму квоту: о. Корсана Івана, Старуня, о. Бачинського Романа, Старі Богородчани і о. Мелимуку Юрія, Черпелиця. Янчура Михайло, Воля Добростанська 5; Районова Молочарня, Комарно 5; Д-р Ганківський Д., Коломия 5; Д-р Ванько Микола, Буськ 5 і кличе на таку саму квоту: д-ра мед. Гілевича Володимира, Золочів, д-ра мед. Льва Олександра, Тартаків і свяченого богослова Ваня Володимира, Буськ; о. Оріхівський Дмитро, Волчишовичі 4; Яків Петро, Теребовля 4; о. Рабій Володимир, Юрівці 3; Бачинська Мирослава, Надів 3; Фільварків, Добряни 2; Когутяк Марта, Лисець 2; Глібовицький Володимир, Рава Руська 2; о. Балук Іван, Лучиці 2; о. Тауцький Павло, Чорнків 2; Інж. Дутка Володимир, Станиславів 2; Уч. Хадзай Володимир, Вовче 2; о. Яців Нестор, Борислав 2; Шкварко Микола, Рудники к. Заболотова 1; Крук Андрій, Сихів к. Отрия 1.

Зложили в Соколі-Батьку: Адм. „Новий Час" з І. конкурсу дня 3. Х. 1937 31.50; Повітова Спілка Торговельна, Калуш 20, Українбанк, Скалат 20; Кооп. Зоря, Голгочі 10; Марковський Володимир, Львів 10; о. капл. Ґалант, Львів 10; Адм. „Новий Час" з II. конкурсу 11.75; Петрикевич В. Бучач 9; Петрикевич В., Бучач 5.70; о. Бартко В., Стоп'ятів 5; „Сокіл", Дарахів 6.90; „Сокіл" Юськовичі 2; „Сокіл" Тершів 2.

Через Адм. „Нового Часу" (гроші зложені в Центробанку): Інж. Збудовський Богдан, Висока 10 і кличе: суддю Галановича, Пйотрків триб., дир. Котика (Маслосоюз) Львів і інж. Дякова П., Катовиці. Д-р Орловський Антін, лікар в Жовкві 5; Копчинський Володимир, Бурштин 1; Керик Осип, Бурштин 1.

Збіркову акцію продовжуємо. Просимо за дальші вплати. При викликуванні поодиноких осіб чи установ просимо подавати місцевість, де вони находяться і почту.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ЧУВАЯ.

Змагання обох цих дружин відбудуться в неділю в год. 2.30 попол. на грищі Погоні.

Низькі ціни вступів та незлі висліди Чуваю в останніх метчах, стягнуть напевно на грище Погоні багато симпатиків чорно-червоних.

ЗОРЯ — ГАПОЕЛЬ.

Змагання за мистецтво ІІ-кляси відбудуться в неділю 17. н. м. на грищі Чорних у год. 10. передпол. Це буде останній метч осінньої рунди, який теж рішатиме до деякої міри і про загальне мистецтво групи.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ШАФКОВІ КУФРИ

валізи, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по цінах найнижчих поручає

Робітня ремарсько-галянтерійна **Н. БАРЕР**

Львів, Сикстуська ч. 2, побіч ф-ми „Саламандра"

Театри.

Великий Театр:

Субота 16. X. год. 8. веч. „Король волоцюг".

Неділя 17. X. год. 8 веч. „Король волоцюг".

Театр Ріжнородностей:

Субота 16. X. год. 8. веч. Мадярська Орхестра Циганських Хлопців.

Неділя 17. X. год. 12 иопол. Мадярська Орхестра Циг. Хлопців; год. 3.30 попол. Мад. Орхестра Циг. Хлопців; год. 8. веч. Мад. Орхестра Циг. Хлопців.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЖУКІВ:
17. X. Вій.

ПУТЯТИНЦІ:
17. X. год. 8. попол. Шарка.

РОГАТИН:
18. X. Під кураторією.
19. X. Отаман Пісня.
20. X. Шалапут.
21. X. Довбуш.
З Рогатина іде театр до Бережан.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВОРІВ:
17. X. Ніч під Івана Купала.

СУДОВА ВИШНЯ:
18. X. Хмара.
19. X. Маруся Богуславка.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Вогези" панорама гарних гірських місмісцевостей.

КІНА.

АПОЛЬО: „Ставка на життя".
АТЛЯНТІК: „Плаваке золото" з Іриною Дунне і Доротою Лямур.
ВАНДА: „Тайна бригада", „Любовні несподіванки".
ГРАЖИНА: „Шлях до Ріо".
ЕВРОПА: „Пропащий овид".
КАСІНО: „Капітан Тейльор".
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Весельчак".
МЕТРО: „Під двома прапорами" і кольорові додатки.
МІРАЖ: „Маєрлінг".
МУЗА: „Місячна соната".
ПАКС: „Непереможний Бід".
ПАЛЯС: „Моя панна мама".
РІЯЛЬТО: „Бен Гур" з Рам. Новаром.
РАЙ: „Нестерпна дівчина" комедія.
СВІТ: „Генерал Сутер" і „Білий янгол".
СТИЛЕВЕ: „Малий чародій" і ревія.
ТОН: „Підводний човен ч. 9".
УТІХА: „Простак" і ревія.
ХИМЕРА: „Трукса".

РАДІО.

Субота, 16. жовтня 1937.

6.15—8.00 Ран. авд., 11.15 Співаймо пісеньки, авд. для шкіл, 11.40 Грає Єгуді Менугін, пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Орх. мандоліністів, Полудн. денник, Веселе полудне, Пісеньки, 13.45 Концерт бажань, 15.20 Техн. скринька, 15.30 Госп. вістки, 15.45 Театр Уяви для дітей: В пустині та пущі, 16.15 Концерт орх. мандоліністів (у прогр. Прісовський: Українська шумка), 16.50, 18.35, 19.50 Гутірка, 17.00 Фейл.: Немодні гильзетки, 17.15 Від Атен до Байрайту (мигуші в іст. опери): сопр., тенор, 17.50 Наша програма, 18.00, 19.50 Спорт, 18.10 Камер. концерт, форт., скрипка, 18.30. 18.55 Програма на завтра, 18.35 Для села: Що ти прибічив, додержи; Актуальна хлїб. гутірка, 19.00 Снуються нитки бабиного літа (рецитації і пісеньки для дітей); Полісся, словно-муз. авд., 20.00 Танки та пісні Ад. Вронського, орх., спів, 20.45 Веч. денник, 21.00 Концерт із участю Кепури (трансм. з Парижа), 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танц. музика з пл.; у перерві в год. 23.10 „Зрада" скеч.

Неділя, 17. жовтня 1937.

БЕРЛІН 12.00, 15.30 Музика, 19.10 Розр. концерт, 20.00, 21.00 Орх. концерт; БІЛГОРОД 20.10 Спів, 20.40, 21.00 Нар. музика; БУДАПЕШТ 17.00 Циг. орх., 18.30, 19.00 Сальон. музика, 22.10 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 11.45, 12.00 Симф. концерт, 19.35 Два форт., 20.05, 21.00 Весела авд.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.30, 20.00, 21.00 „Тоска" оп. Пучінія; КОШИЦІ 11.20 Клясична музика, 18.00 Для Закарпаття; ЛЯГТІ 19.40, 20.00 „Лякме" оп. Делібеса (II. дія), ЛІЛЬ 21.30, 22.00, 23.00 „Манон" оп. Масенета, ЛЯЙПЦІГ 18.00 „Аптикар" оп. Гайдна; МІЛЯНО 17.00, 18.00 Іт. розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт; МІНХЕН 20.00, 21.00 „Франческа да Ріміні" оп. Геца; ПРАГА 17.35, 18.00 Фільг. орх., РАДІО ПАРІ 20.30 Балалайки і рос. хор, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00 Театр Уяви, РИМ 20.00, 20.40 Розр. музика; 22.40 Танк. музика; ШТРАСБУРГ 21.30, 22.00, 23.00 „Фридриха" оп. Легара.

Субота, 16. жовтня 1937.

БЕРЛІН 19.10 Розр. музика, 21.00 Концерт дутої орх., БІЛГОРОД 20.00, 21.00, 22.00 „Барон Тренк" оп. Альбінія, БУДАПЕШТ 12.05 Спів, 17.35, 18.00 Циг. музика, 20.00, 21.00 „Сон літньої ночі" оп. Мендельсона, 22.30 Концерт оп. орх., ВІДЕНЬ 18.10 Славянська музика, 17.55 Нар. пісеньки, 19.25, 20.00 Весела муз. авд., 21.05 „У 75-ліття народин Завера" симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика, 19.10 Пісні, марші, 22.30 Флет, фортепіян, КОШИЦІ 13.30, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.40 Легка музика, 21.00 Орх. концерт, 22.00 Камер. концерт, 22.30 Хори, ПРАГА біхові твори, орх. концерт, РАДІО ПАРІ 20.10 Пісні, 20.40 Діяльог, 20.45 Вок. дуети, 21.30, 22.00 Концерт орх. і солістів, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 „Циганка" оп. Легара.

Неділя, 17. жовтня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.30 Про гносиня сіножатей і пасовищ, 8.40 Веняпський з гр. пл., 9.00 Розр. концерт з гр. пл., 9.50 Кашубська трансмісія, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симф. поранок, орх., форт., 13.00 Муз. життя Львова, 13.10 Сальон і вулиця, сатир. фрагм., 13.30 Орх. музика, пісеньки, 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Копання, Глибоке орання, 15.45 Для дітей: „Івась із ліса", Музика з гр. пл., 16.05 Рішення конкурсу П. Р., 16.25 Нар. капеля, 17.10 Аннипя та життя, 17.30 Авд. у 88-роковини смерти Шопена: Мазовецькі пісні у вик. нар. хору, фортепіян: Г. Штомпка, 18.30 Концерт солістів: А. Карвовська, Йосиф Корольмович спів, Іван Раковський віол., 19.25 Хвилина бюра студій, 19.35 Хор зі Сокільник, 20.00 Концерт солістів: Тамара Бертер спів, Романа Електорович-Вітешак форт., 20.35, 21.00 Спорт. вістки, 20.40 Політ огляд, 20.50 Веч. денник, 21.15 „Гануся з Погулянки" сцена з муз. 22.00 Арії з опер у вик. Ір. Цивінської, спів, форт., 22.30 Л. Ружицький: Віол. соната оп. 10. у вик. композитора, 22.50 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

БІРЖА.

Львів, 15. жовтня 1937.

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·48, 89·05, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·50—5.27·00. Фльорени гол. 292·62—291·90, Франки фр. 18·09—17·59, Франки швайцарські 122.10—121·30, Фунти анґл. 26·34—26·18, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·90—17·00, Кор. дан. 117·59—116·75 Кор. норв. 132·38—131·40, Корони шв. 135·83—134·83, Ліри, італ. 23·00—22·40, Марки фінляна. 11·64—11·20, Марки нім. 125·00 — 119·00, Шилінги австр. 98·00—97·00, Тель Авів 26·20—25·90, Марки нім. срібні 132·00 — 127·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 55·50, 55·00, 55·60 4 поз. інв. 1 ем непот.. 2 ем. 68·50, серія 82·50, 5 вадіян. 59·00, 4 прем. доз. 38·50, консол. 58·75, 58·50, 59·75, дві ост. др.

Папери

Банк Польський 166·50 Цукор 35·25 Вугаль 24·75, 24·50, Ліпьпоп 92·50, Моджеїв 9·75, Островець 25·00, Габербуш 43·00,

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 15. жовтня 1937 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·95 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак. 3·00 зол.
1 кг. масла експ. вид. з опак. 3·00 зол.
Молоко . . . . . 15—16 сот.
[illegible] опа) . . . . 4·45 зол.

Ціни на масло знижково, на молоко та [illegible] вдержано.

Позір! Єдині українські шоферські курси ІНЖ. Ярослава Білинського

Проваджені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть здобути всесторонне знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток. — **Інформації і вписи щодня.** —

Львів, вул. Сикстуська 43. — Телефон 271-55.

Радіокутик.

РАДІОВІ ШКОЛИ.

ББЦ заложило у Льондоні спеціяльну радіову школу, де відбувають свою дальшу освіту радіові службовики. Там також мають вчитися майбутні радіові кадри. Покищо школа ця призначена виключно для власного вжитку ББЦ. Єдиною чужинкою в цій школі є турецька спікерка зі Стамбула.

Така школа існує також в Італії. Недавно закінчено перший курс. Іспит був дуже важкий, але висліди для італійського радія дуже добрі.

ГОЛОСНИКИ НА ПОСЛУГАХ ПОЛІЦІЇ.

Віденська поліція добре визнається на психольоґії юрби. Підчас останнього у Відні „тижня руху" поліція уставила на перехрестях найрухливіших вулиць авто з голосниками і при їх помочі кермувала вуличним рухом.

Коли якийсь необачний не перестерігав цих приписів — негайно діставав гостру догану, подану при помочі усіх чотирьох голосників. Такий публичний докір у приявї багатьох прогульковців показався більш доцільний, як упімнення поліцая, уділене в чотирі очі.

РАДІОВІ ПРОДУКЦІЇ ЗМІЇ „КРІ-КРУ"

БМБЦ надало короткий радіовий комунікат, що на висильній стації Сінгапур змії дошкулюють спікерам та інжинірам. Змії ці, звані „Крі-Кру" належать до найменшого роду нешкідливих плазунів. Вони завзято полюють на комахи, видаючи при цьому характеристичний та дуже сильний звук „Крі-Кру". Голос цього назаби часто вплітається у авдиції спікерів, перешкоджує співакам. Одного разу радіослухачі могли слідкувати за боротьбою спікера зі змією: було чути потужні удари обцасів та розпучливе „Крі-Кру" переслідуваного плазуна.

ОПОВІСТКИ.

Замість квітів на домовину бл. п. Корчинського зложили на фонд допомоги академічній молоді зол. 5.— **Цецилія і д-р Маріян Ґардецькі.**

Подяка

Цією дорогою хочемо висловити нашу глибоку вдячність усім тим, що 9. X. 1937 причинилися до звеличання похорону нашого Покійного Мужа і Батька **Михайла Корчинського** і старалися злагіднити наше безмежне горе доказами свого співчуття.

В першу чергу дякуємо Преосвященному Кир Іванові за відправу панахиди над домовиною, о. мітратові Балюкові, о. прелатові Куницькому, оо. капелянам Дзеровичеві, Лициникові і Лопатинському, як і оо. Семчишинові, Хоминові та о. Луканеві ЧОВВ за проводи найдорожчої нам Людини на місце вічного спочинку.

Сердечно дякуємо Раді та Дирекції Ревізійного Союзу Українських Кооператив за зорганізування величавого похорону, п. сенаторові Луцькому, п. д-рові Брикові, о. прелатові Куницькому, п. Петренкові, п. Ясінчукові та п. Романенкові за теплі надгробні промови, а Т-ву „Просвіті", Науковому Т-ву ім. Шевченка, „Суспільному Промисловї" „Сільському Господареві, „Супрузі", Українському Кооперативному Банкові, Філії Центрального Комітету у Львові, Т-ву Допомоги Емігрантам з України у Львові, Філії Союзу Українок емігранток Товаришам Кооператорам та цілому Громадянству за участь в цьому сумному обряді.

Щиро дякуємо теж всім тим Інституціям, Кооперативним Установам з цілого краю та поодиноким особам, які висловили нам своє співчуття.

Львів, 13. X. 1937.

Ядвіга — жінка, Галина — дочка і Михайло — син Корчинські.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ШУКАЮ совісного і рутинованого інструктора найрадше магістра педагогії для сина І. кл. гімназ. Зголошення з поданням услівій слати: Уряд парохіяльний Новосілки Гостинні, п. Рудки. 3-3

ОСОБИ ПРИЄМНОЇ поверховности, здорової та педантки шукаю до цілковитого заопікування дітьми і до надзору над хатнім господарством. Tarnopol, ul. Brodzińskiego 16, Bezkorowajna. 1849 3-3

МЕШКАННЯ

4 КІМНАТИ, кухня, передпокій, лазничка з повним комфортом в партері Баденіх 12 сейчас до винайму. 1835

ТРИКІМНАТНЕ мешкання, комфорт, в центрі міста — зараз до винайму. Відомість: „Сільський Господар", Ринок 10, тел. 230-53. 1852 3—3

РІЖНІ

БЮРО ПОЛАГОДИ у Варшаві Олени Васильчук, полагоджує всі справи торговельні та дає інформації, заощаджуючи зайву подорож до Варшави. У домівці Бюра постійний сальон-виставка „Гуцулка", що закуповує і приймає в комісову продаж вироби українського народнього мистецтва, промислу (килими, ліжники, вишивки, кераміку і деревляну різьбу). **Варшава, вул. Маршалковська 97 А, м. 2 (тел. 9-83-93).** 1652 15-15

ЗАЛІЗНІ ПЕЧІ і частини, комплетні кухонні виправи, приладдя, поручає Рейчнер, Легіонів 37. 1789 3—6

ХРИСТІЯНСЬКА ВІДНОВАЛЬНЯ „Перфект", Валова 3 направляє, чистить, вивертає всіляку мужеську і жіночу одежу. 1825

НАКРИТТЯ срібне та плятероване — великий вибір дешево у фірмі Л. Розважевський, Львів, Академічна 2 (готель Жоржа). 1707

ТРИЛЯМПОВИЙ БАТЕРІЙНИЙ АПАРАТ
„СТАНДАРД"
це революційний відбірник сезону 1937/38. Незвичайно економічний, батерія триває яких 6 місяців. Ціна 100 золотих.
„ЕКРАВОКС"
ІВАН ҐІРШІНҐ
Львів, Академічна 11.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсоліднішій

ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 18а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.